

ek

rtanak. osztigosok vezetői nagy fegyverszállat kaptak?

Seldte munkaügyi az önkéntes munka biztosítási állásától. ügyi miniszter lezik. Treviranus volt híri, sokan váltak, hogy a volt min között volt.

en hivatalos német ésát közli a június tagok vezetői külföldről nagy nyokat kaptak.

június 30-án dél. ve. Ekkor a roham ett volna szállni a szes minisztereket t Hillert nem, aki inden hatalmat ki

értelmezését ma- rol felfogást, aországgal a meg- állításba helyezett légi haderő rendel részletes terveit azt hangoztatja, nek nem kérvényez- hamisak azok a hí- őt fel akarnak ele- szövetséget.

ita diktatura aton nyugvó t akar

lius 9. Brassóban ott vasárnap gyű- népülésben részese- ben tartott gyűlé- eszedet mondott a galyozva, hogy a teljes energiájával a céljal, hogy a diktatura és he- m alapuló diktatu-

konstancai akciója

ásra érdeklődök a, hogy tekintet- ző a Hotel Palace et tudunk bizto- r csaknem betelt a jelentkezéseket

as minden tekin- et fogja nyújtani. ző a világfürdői ban, a fürdés az andon, ezenkívül zások a legnagyobb nyújtani. Min- elégiteni ez az legigényesebb ki-

vártól—Közbzvá- egész időre szóló akai, naponta a assal, fürdővel, és mellékdíjakkal Kóser kosztról tköltség az egész 00 lej.

elentkezések, be- bb egészítsék ki g. Néhány napig mennyiben hely k is (Jelenkezni ivatalában Cluj,

és Lapkiadó M. Baron L. Pop 15. 77.

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 15. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12, egészévre 26 dollár. Hirdetések díjazásáért az „UJRA KELET” az erdélyi és bannai szolidaritás egyetlen napilapja. Cikkünk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJRA KELET

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Aré 3 lej

Szermentlen leveleket nem fogadunk el. Készségek megőrzését és visszaállítását nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánoss Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hódossy Ernő, Str. Matei Millu 8.

Csütörtök, 1934 július 12.

5694. ÉV XVII. ÉVF. TAMUSZ 29 153. SZÁM.

Propagandhi ismét megszólalt

Propagandhi ur — egy angol lap nevezte el így igen találoan Göbbels miniszter urat — ismét megszólalt.

Uszónadrág helyett jólszabott zakóban, papos, alacsony, visszataszító külseje teljes súlyával állott a rádió mikrofonja elé, hogy megvédje a német népet azoktól a rágalmaktól, amelyek nem a német népet illetik, hanem kizárólag az ellene kormányzó urzupátorokat.

Göbbels ur „legikája” ezúttal is kifogástalanul működött. Tolvaját kiáltott, mert rajtaérték a tolvajlás, vádat emelt a civilizált világ ellen, mert a gangszterek és világmárkájú gonoszlevek régen bevált trükkje az, hogy az ellenük emelt vádat váddal igyekeznek kárpározni.

Göbbels ur rágalom-hadjáratnak minősítette azokat a híreket, amelyeket a legelőkelőbb és legszavahibetőbb világlapok a június 30-i németországi eseményekről közöltek. Rágalomhadjáratnak minősítette azt, hogy Hitler és Göring urak pártisansára, minden itélet és bizonyíték nélkül halomra lövették egy esomó olyan nemzeti szocialista vezető, akik hatalomra jutatták a nemzeti szocializmust s a kiknek egyetlen bűnük az volt — legalább a Hitlerrel szemben — hogy elhitték a vezető frázisait és hazug ígéreteit.

Lehet, hogy a külföldi lapok tényleg elkövettek azt a hibát, hogy a lemezáróltak névsorában esetleg olyan neveket is felemlítettek, amelyeknek viselőit ténylegesen nem mérszárólták le. De, ha így történt, annak sem a külföldi lapok tudósítói az okai, hanem egyesegyedül az a terror, amely megakadályozta őket abban, hogy a tényeket és eseményeket szabadon, cenzura és fenyegetések nélkül nézhessék végig és vizsgálhassák felül.

Propagandhi ur felháborodását fejezte ki a külföldi sajtó Papen kivégzéséről, illetőleg letartóztatásáról is birt adott, ezze szemben egyetlen szóval sem cáfolta meg azt a tényt, hogy Papen legközelebbi munkatársait ténylegesen kivégezték és a kormány mind a mai napig sem tette közé a kivégzettek névsorát.

A német nemzeti ébredés szájmotójává rágalmazónak minősíti a világsajtó legrepresentatívabb organumait, ezzel szemben a német sajtót díesóti, amely a „valódi” tényeknek megfelelően regisztrálta az eseményeket.

Ezen a hazabeszélő nyilatkozaton már felháborodni sem érdemes.

Csak megvetéssel és gnyoros mosolyal lehet ezeket a szavakat tudomásul venni. A német sajtó kizárólag azt írta meg és csak azt írhatta meg, amit Göbbels urék diktáltak neki. Ha német lapok csak egyetlen szóval mertek volna az események hátterére rávilágítani, úgy azonnal beszüntették volna őket, szerkesztőket kivégezték, vagy pedig koncentrációs táborba hurcolták volna.

Az a frázis, hogy Hitler mögött a német nép széles rétegei változatlan szeretettel állnak, még csak egy mosolygást sem ér meg. Négv héttel ezelőtt a kilencven kivégzett nemzeti szocialista főkolompis is még „változatlan” szeretettel állott Hitler mellett, éppugy, mint a rohamcsapatosok tömegei, amelyek most rongyosan, éhesen, elementáris dühvel és elkésredéssel sorakoznak fel a „mindenható” Führer ellen.

Csak az erkölcsi érzék és az intelligenciája teljes hiánya vagy pedig a tények hegyetlen konzekvenciáitól való irtozás orzése adhatná meg Németország legmagasabb pozíciókban ülő, felelősen politikusainak azt az erőt, hogy mérhetően tudarcaként, elvetemült gonoszlejteket sikernek és erkölcsi ténykedésnek minősítsék egy egész világgal szemben, amelyek ezúttal sikerül: fajra, felekezetre és osztálykülönbségre való tekintet nélkül egyégyfrontot létesítenie a hitlerizmus barbársága elleni gyűlöletben és megvetésben.

Hitler nyilatkozta a Göbbelsétől abban különbözik, hogy hangjából letagadtatatlannul kirezeg a véres diktátor megbeszédett hangulatvilága. A teuton hős, Wotan földi helytartója, most már kevésbé dörögdelmes. Leghűbb csatlósainak legvilkolása és legvilkolatása után ae-

Göbbels rágalmazónak minősítette a világsajtót, Hitler panaszkodott a Newyork Herald munkatársának

Hitler súlyos idegbeteg és nem vesz részt pénteken a Reichstag ülésén

Hitlerék vissza akarnak térni a Népszövetségbe? Csak a jövő héten megy szabadságra Hitler. A Vatikán diplomáciai lépésre készül Hitlerék ellen. Papent újra kihallgatták a titkos rendőrségen

A németországi kommunisták nagyarányu felforgató agitációt fejtenek ki a szabadságot rohamosztigosok körében

Berlin, július 11. Amilyen barbár és kegyetlen volt a június 30-i mérszáróltás, éppolyan vakmerően hazug és szemérmetlen az a két nyilatkozat, amelyet a tegnapi nap folyamán a szörnyű események enyhítése érdekében Göbbels és Hitler tettek, akik hosszú hallgatás után ismét hallatták hangjukat.

Göbbels tegnap este a német rádióban beszédet tartott, amelyben a június 30-i eseményekkel és azoknak a külföld által való megítélésével foglalkozott. Göbbels beszédében Hitler és gangster-társainak gyilkolásait csupán egy beteges beesvágytól elvakított kis csoport forradalmi terveinek eltiprására egyszerűsíti le és fölöttébb fájlatja, hogy olyan nagy világlapok, mint a Manchester Guardian, a Daily Telegraph, a Daily Express a moszkvai Izvesztija, a párizsi Figaro a Matin, a Petit Parisien, az Oeuvre, a Republique, az Intransigeant, stb. — annak ellenére, hogy tudósítók vannak Németországban a rágalmazás fegyveréhez nyultak és a legképtelenebb állhitek sorozatát bocsátották világgá.

Göbbels rágalomnak minősítette tehát azt, hogy a legexponáltabb és legmagasabb pozíciókban lévő náeivezereket egyszerűen lemezárólták s a mérszárólt a külföldi lapok németországi tudósítói a civilizált emberekhez méltó felháborodással és utálattal

emlékeztek meg. Göbbels azt állította beszéde további folyamán, hogy Németországban teljes a rend és a nép széles rétegei változatlan szeretettel ragaszkodnak Hitlerhez! A tények eme borított letagadása után a birodalmi propagandaugyi miniszter tiltakozását juttatta kifejezésre a külföldön újjáéledt németellenes propagandával szemben s bejelentette, hogy a jövőben nem fognak megtérni Németország területén olyan újságírókat, akik állhitek juttatnak külföldre, amivel a népek békés együttélését veszélyeztetik.

Beszédét saját magához méltó szavakkal fejezte be Göbbels, amikor a mikrofonba harsogta ékesszólásának legpregnansabb szavait:

—Fuj, Teufel!

Hitler panaszkodik

Göbbels mellett megszólalt a mérszáróltások értelmi szerzője és részbeni ítéltvégrehajtója, Hitler kancellár is. A Newyork Herald párizsi kiadása számára intervjút adott Hitler ur, amelynek hangja bizonyos tekintetben melankolikusan mondható. A nyilatkozat, mely első a legutóbbi események lezajlása óta, elégikus hangon panaszkodik amiatt, hogy a Németországban lezajlott eseményeknek páratlan visszhangjuk van a világsajtóban. Senkissé tulozza — mondotta Hitler — a Newyorkban, vagy Sanfranciskó

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Jankókus hurokat penget a Führer, aki szerint a németországi eseményeket mindig eltolozzák.

Hitler a világ szigorúra panaszkodik, amely nem hajlandó enyhén megítélni az ő kegyetlenkedéseit. Hipokrita módon és a korlátolt ember ravaszágával arra hivatkozik, hogy ha Newyorkban és Sanfranciskóban véres zavargások vannak, akkor a világ nem hordúl fel annyira, mintha Németországban embereket mérszárólnak.

Örmester ur Hitler hasonlata valóban örmesteri. Hogy kissé triviális, népies kifejezéssel éljünk: összetévesztli a flegóriát az allegóriával. A zavargásoknak mindig mélyenfekvő szociális okai vannak, amelyeknek alkalmazásával fegyveres, előre harcos szándékkal kiálló tömegek hadakoznak a felfegyverzett karhadalmakkal. Legutóbb Amsterdamban voltak ilyen véres zavargások. Három éjszakán keresztül ropogtak a fegyverek Amsterdum utcáin, repültek a kövek és épültek a barrikádok. És eme elkésredett harcok mindössze négy halálos áldozatot követeltek, míg június 30-án, minden előzetes harc nél-

kül, egyszerre kilencven ember feje hullott a porba, százak és ezrek kerültek a börtönökbe, mert Hitler urnak ez így tetszett, illetőleg mert zsoldadó gazdái így követelték.

A világ visszhangját illetőleg tehát a német kancellárnak éppolyan rossz a hallása, mint az élet és a politika minden más vonatkozásában.

A világ ugylátszik nem örül annak, hogy Hitler ur egy polgárháboru veszélyét hárította el Németország feje feől. Nem pedig azért, mert ez esetleg felszabadulást jelentett volna az egész német nép számára, amelynek sokkal gyötrelmesebb az élet a mai fegyházi csendben.

Propaganda ur ugys mint miniszter és Hitler ur ugys mint Führer, illetőleg mint államjételevégrehajtó, hiába próbálkoznak átlátszó demantijukkal, ravasz, de korlátolt kifogásaikkal port hinteni a világ szemébe. A világ szeme június 30-án véglegesen kinyílt és Németország bitorlóinak zavari mögött nagyon jól látja a tényeket, azt a letagadhatatlan igazságot, hogy a hitlerizmus napjai meg vannak számlálva.

VILÁG TÜKRE

Japán készülődik a nagy háborura

A japán sajtó az utóbbi napokban feltünően sokat közöl a szovjetsapattoknak a Mandzsuria és a mongol határon való eltolódásairól. A „Rengó” amely félhivatalos távirati irodája a japánoknak, terjedelmes hírek közöl arról, hogy belső Mongoliának a lakossága kérényt intézett a mandzsuri japán főparancsnoksághoz. Arra kéri, hogy vegye át a lakosság fölötti védelmet. Egyidejűleg információk jelentek meg arról, hogy Vladivosztk környékén orosz repülőmanóverek zajlanak le. A newyorki lapokban pedig intervjuk jelennek meg Saito washingtoni japán követtől, aki a legkategorikusabban tagadja, hogy Japannak támadó szándéka lenne. Mindenképp tudja azonban, hogy a sajtonőver mögött mi rejlik. A japánok hónapok óta lázasan készülődnek a háborura. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy végleg döntöttek a háboru mellett, Tókió egyelőre a nemzetközi helyzetet tapogatja ki és ettől függ minden további lépése. Mindenekelőtt tudni akarja, vajjon számíthat-e Anglia jóindulatú semlegességére. Angolország ipari és pénzügyi segítsége nélkül hosszú ideig Japán képtelen háborút folytatni az ázsiai szigetbirodalom területére ugyanis nagyon keskeny, ugynevezett nagy háboru számára. Angol ország segítsége mindenekelőtt abból állana, hogy nyersanyagot szállítana Japannak, azonkívül municiót. E pillanatban nem biztos, vajjon a londoni City rendelkezésére bocsátja-e pénzügyi apparátusát.

A mai helyzetben ugyanis Anglia nem szívesen látja a japán orosz háboru. Arról természetesen szó sem lehet, hogy odaálljon Japán mellé, mert hiszen nem keveredhetik konfliktusba az Egyesült Államokkal, vagy saját dominionjaival és semmiképp sem kívánatos Anglia számára, hogy az angol-francia ellentéteket most kiélezze. Abban az esetben azonban, ha Amerika is Oroszország javára avatkozna bele a háboruba, az angolok a régi brit politika hagyományainak híven, semmiféle módon nem állhatnak oda az amerikai ellenség mellé.

Washingtonnal szemben Japán két diplomáciai irányvonalat vesz figyelembe. Az egyiket Hirosi Saito, az új washingtoni követ képviseli, aki a Lansing-féle egyezmény betartását követeli. Ez a megállapodás 1917 novembereben jött létre és lényege az, hogy az Egyesült Államok elismerik Japánnak Észak-Kínára való „különleges érdekeit”. Amerikában ez a megállapodás mindig népszerűtlen volt és a kínaiak egyszerűen árulásnak tekintették. 1922-ben jött létre a kilenc-hatalmi szerződés, amely garantálja Kína területi és éntetlenségét, hatályon kívül helyezte a Lansing-féle megállapodást. A japánok azonban ragaszkodnak hozzá és 1933 közepén a „Csöndes óceán felosztásának” terve konkrétbb fogalmazást nyert: A Filipp szigeteket neutralizálni és katonailag semlegesíteni kell; Amerika elismeri Japánnak különböző hatalmi pozícióját arra, hogy garantálja a Tóvolkelet stabilizálását. Amerika egyben kötelezi magát arra, hogy atlanti flottáját nem fogja a Csöndes óceán vizein állomásoztatni.

Tudjuk, hogy Roosevelt közigazgatása a japán kívánságokkal szemben

milyen magatartást tanusít. Elismer-
ték és pedig ünnepi formában a Fi-
lippi szigetek függetlenségét, az At-
lanti hajóraj pedig elhagyta a Csen-
des óceán vizeit. Mindazonáltal ez az
amerikai-japán barátság már az ele-
jén megfeneklett és pedig a kínai
problémán. Az történt, hogy a tókiói
külgügyminisztérium egyik nem is ve-
zető tisztviselője, Eiji Amu ez év áp-
rilis 18-án brutális formában nyilatko-
zatot tett közzé arról, hogy Japánnak
régóta a kínai területen való abszol-
ut uralomhoz. Nyomban az „ázsiai
Monroe-doktrínának” közzététele után
megindult a szokásos jegyzékváltás,
amelynek következtében Japán látszó-
lag visszavonult.

Mégis a viszony Washington és Tó-
kió között lehült és ma sem melege-
dett fel. Az utóbbi időben az ameri-
kai flottát újra összpontosították a
Csendes óceánra és Saito japán követ-
tet, amikor az amerikai kongresszus
külgügyi bizottsága előtt megnevtáma-
dási paktumra vonatkozólag javaslat-
ot tett, a bizottság elnöke udvariasan,
de nagyon határozottan és hidegen
visszautasította.

A japán diplomácia egyik másik
esetét nem törekszik a Washington-
nal való barátkozásra. Ez a csoport
főleg a flottára támaszkodik és abból
az alkalomból, hogy Japánban a Csuzi-
zima melletti tengeri győzelmet ünne-
pelték, az volt a hangulat, hogy meg-
kell ütközni a tengeren ezuttal Ame-
rikával és nem szabad megelégedni a
Csendes óceán nyugati részén fölött
való uralommal, hanem meg kell hódí-
tani az egész Csendes óceánt. Kio-
suke Fugunaga, aki egy japán hajó-
egység parancsnoka, néhány hónappal
ezelőtt regényt is jelentetett meg a ja-
pán-amerikai háborúról. A regénynek
nagy propagandisztikus erejét fokozza
az a körülmény, hogy két admirális
irt előszót hozza.

Ennek a diplomáciai csoportnak hódí-
tó utvonala: meg kell szállani „békés
eszközökkel” Mandzuriát és belső
Mongoliát. Azután meg kell indítani
a háborút a Szovjetunió ellen és meg-
kell hódítani a Csendes óceán provin-
ciáit, tehát nemcsak Észak-Szalabint
és a partvidéket, hanem az Amur pro-
vinciákat és Kamszatkát, sőt Transz-
bajkálját. Ha Japán majd ilyen hatal-
mas mügöttes országrész fölött ren-
delkezik, könnyen megtörheti Ameri-
kának tengeri erejét a Csendes óceánon.
Az Amerikával való konfliktust azon-
ban kerülni kell mindaddig, amíg
Oroszországot meg nem verték.

Amikor Hitler Velencében tárgyalt
Mussolinivel, szóba tette — francia
újságok értesülései szerint — egy
nagy európai orosz-ellenes háborúnak
a perspektíváját. A Führer nem kérte
ugyan Oroszországot a háboruba va-
ló belépésre, csak jóindulatu szemle-
gességet követelt és főleg azt, hogy az
oroszokat, akiket „gyilkos hordának”
apostrofált, ne támogassa munició-
szállításokkal. Nem lehet tudni, hogy
Mussolini mit válaszolt. Minthogy a
szovjetsajtó hírtelen éles hangot ütött
meg az olasz fasizmussal szemben, va-
lószerűen, hogy Moszkva és Róma kö-
zött a viszony elhidegült. Ebből azon-
ban messzebbmenő következtetéseket
korai volna levonni.

Kínában is mozgolódás észlelhető. Ja-
pán ellen. Ennek az anti-japán mozga-
lomnak az élén T. W. Soong áll, aki
nemzetközi bankkonzorciumot alapít-
tott Kína újjáépítése érdekében és a
pénzügyi alakuláshoz már eleve ki-
zárta Japánt. Soong tárgyalásokat
folytatott az amerikai állami pénzügyi
intézetekkel és sikerült megszavaztat-
nia ötvenmillió dolláros kölcsönt. Kö-
rülötte kiváló nyugateurópai szakem-
berek dolgoznak: dr. Ludwig Reich-
mann, Sir Arthur Salter és Jean Mo-
net. A japánok öt tartják a kínai nem-
zeti háború előkészítőjének. Moszkva
bizonyára éppolyan hathatósan támo-
gatja őt, mint Washington és ha az
erők összemérkezésére kerül a sor, nem
lehet tudni, vajjon a japán „felszaba-
dító háborúra” mikép fog reagálni a
vén, de nem kivénhedt kínai birodal-
om.

SELECT MOZGO AZ ÉGBOLT DÉMONAI

Rendkívüli premier
Műsoron kívül a legújabb Mickey Mauss és Sully Simphonie.

Egy mozgóreporter szenzációs kalandjai
repülőgépen, csodás felvételekkel, főszere-
pekben: Robert Armstrong, Richard
Cromwell, Dorothy Wilson,
Monopol Columbiafilm.

A máramarosi falvak zsidó ifjuságának tragédiája

Borsa, július 11. (Az Új Kelet tud.)
... Számomra a Jesiva cél volt. A há-
boru utáni években átlag száz borsai fiu
tanult jesivákban. Ma azonban homokra
épülnek a jesiva-jövők és az ifjuság vá-
laszton áll.

Ahogy beszél, feltojja kalapját, kezé-
vel végigsimít halántékán, mintha nehéz
talmud-téelt magyarázna. A petroleum
lámpa fénye megtörik szemében. Mély ti-
tokzatosság tükröződik bennük, mint a
Pietrosz tengerszemében, melyeket most
hogy kint permetez az eső, áttörhetetlen
köd borít.

Halpert Lájbis Ber huszonnyolc éves
és rabbi-oklevele van. Külsője még a ré-
gi, nem változtatott rajta. De ahogy be-
szélni kezd, érzed, ebben az emberben ősz
szedől egy egész világ. Szavai felvázol-
ják az új máramarosi zsidó generáció
szörnyűségeit tragédiáját.

A jesiva-íffak elbuknak az első összecsapásnál

— Szüleink számára is ideál volt a je-
siva — mondja Halpert Lájbis Ber. Nyu-
godt jövőről, szép családi életéről és tu-
dásról és reberből és chaszidizmusról ál-
modoztunk. Mi maradt mindebből...? Ős-
merem annak a 40-50 embernek az élet-
körülményeit, akik barátaink és együtt
készülődtünk az életre. Valamennyien nő
süléssel kezdték az életet. Az esküvő után
egy-két évig még kísérleteztek, egy kis
üzlettel és megvással. Ma az egyik sá-
mesz egy modovai faulban, öt gyermek
apja, a második cipőpuol a Whitecha-
pelen, a harmadik melamed Bukoviná-
ban, tétécs és „napokat eszik” és a esa-
ládja itt nyomorog, a negyedik koldul, az
ötödik a párizsi Sante-fogház lakója,
mert utlevelet hamisított. De minek foj-
tassam... Tény, hogy egyetlen egy sem
birt közülmek egyszerű, polgári megóhe-
téshez jutni. Olyan kétségbeesítő kiábrán-
dulás várt rájuk az életben, hogy elbuk-
tak az első összecsapásnál...

A chaszidizmus: kizsákmányolt, lényegétől megfosztott eszme...

Ezeket mondja el Halpert Lájbis Ber
előjáróban. S ha az: hiszed, hogy ezek a
megállapítások nem általános érvényűek,
hogy azért lám, lám, mégis van vallásos
ifjuság, erős, magabiztos, akivel — hála
a jószágoknak — nincs semmi baj,
mondom, ha mégis azt hiszed, hát Hal-
pert Lájbis Ber meggyőző rögtön az ellen-
kezőjéről:

— Az a baj kuforrása — folytatja re-
zignáltan — hogy megfosztották a cha-
szidizmust lényegétől. Politikai érdek és
hatalmi kérdés lett belőle. Nem mondom,
ma is elmennek a rebbehez ünnepre, de
nézzük csak meg, miről is beszélnek a
chaszidok egymás között, amikor hazá-
jönnek... Hát, hogy kik voltak, hányan
voltak, milyen lakást kaptak leig, hogyan
intézte el Jánki a kalauzzal... Mi van a
füz-si mikvével és hogy tényleg ászero-
ták a piriposi saktort... De hol a chasz-
idizmus igazi lényege? A zsidó miszté-
rium, mely hatalmas, rejtelmes és felfog-
hatatlan, mint maga a Mindenség, a mely
vallásos életfelfogás, mely hitet és bi-
zalmat adott a megpróbáltatás napjaiban
és konzerválta a zsidóság életnedveit...
Megfosztották az eszmet és most a nagy
apparátus saját tehetetlenségétől hajtva
rohan a végső csőd felé...

A borsai zsidóság társadalmi keresztmetszete

Halpert Lájbis Ber fényvet előbb a
borsai zsidóság társadalmi keresztmetsze-
tére. Ezen keresztül juthatunk csak el
szerinte az ifjuság problémáihoz.

— Adva van ugyebár 550 zsidó család.
Foglalkozásra nézve a kép körülbelül a
következő: 10 fakereskedő, 10 terményes,
30 szatós, 30 fuvaros, 150 fűrészmunkás
és iparos és 20 melamed. A fűrészmunkás
aki öt napot dolgozik egy héten, 12 órát
naponta, megkeres egy héten 175-200
lejt. Betegpénztár és egyéb levonások után
kézhez kap 140-150 lejt. De ennek van
megélhetése. Ebből nevelnek gyermeket,

hitközséget tartanak fent és jótékonykod-
nak. Csak a többivel van baj.

S miből él a többi? — teszem fel a kér-
dést.

Halpert Lájbis Ber nem bír erre vá-
laszolni. Azt mondja, hogy 200 borsai zsi-
dó családnak az élete a nyolcadik világ-
csoda. A felvilágosításhoz furesán nevet.
Itt él közöttük, ismeri mindegyiket, látja,
hogy este nem gyujtanak lámpát, hogy
napokig nem bujnak ki a házból, de hogy
honnan veszik azt a kis máléliszet, amit
közönségesen, ostobán, keserűen „perno-
sze”-nak hívnak — nem, ezt ő sem tudja.

Anyagi züllés nyomában fakad a szellemi zűrzavar

A fiatalok nagyrésze persze elmegy
hazuról. Ünnepre jönnek haza, vagy ha
két rossz közül az otthon tűnik a kevés-
bé rossznak. A fiuk persze hozzák az új
teóriákat. Mindegyik azt hozza, amit ta-
nult és próbálja plántálni a hazai talaj-
ban. Ezért rétegeződik az ifjuság apró
esetokra. Képviselve van itt a Bund
és az Aguda, a cionista világszervezet
összes árnyalatai, jobb- és baloldal. A
nagyváradi Sas-Chevrá itt ad randevut
a kisenevi Hasomer Hácáirnak és a ceser-
novicéi Bund a máramarosszigeti Mizra-
chinak.

— Az ifjuság tisztában van azzal —
mondja Halpert Lájbis Ber — itt nincs
jövője. Az anyagi züllés nyomában fakad
a szellemi zűrzavar. Látja, hogy radikális
változásnak muszáj jönnie, — de nem
látja az utat és nincsenek lehetőségei. Ké-
zenfekvő volna Palesztina, mint egyetlen
megoldás, van is 60 borsai fiu és lány az
ország különböző hachsara-telepein. De
vajon mikor adhatnak nekünk évente jeg-
y alább 300 certifikátot?

Bíróság elé állítják az iskolakerülő gyermekek szüleit

Az elemi oktatás módosításáról szóló törvény érdekes rendelkezései

Bucuresti-Bukarest, július 11. Az ele-
mi oktatás módosításáról szóló és e na-
pokban megszavazott törvény igen szí-
goru rendelkezésekkel kívánja biztosítani
az elemi iskolai tanulók iskolalátogatását.
A tanítók kötelesek az ötéves életkortól
kezdve a tizenhatodik életévüket betöltött
tanulók iskolalátogatásáról pontos lajst-
romot vezetni, a középiskolák osztály-
könyvének mintájára, ebbe a könyvbe
pontosan be kell vezetni az igazolt és iga-
zolatlan távolmaradásokat. Ha egy tanuló
nem megy iskolába, ugy a szülőnek,
vagy gyámnak három napon belül írás-
ban be kell jelentenie, hogy tud a tanuló
távolmaradásáról és öt napon belül iga-
zolinia kell a mulasztást. Indokolatlan tá-
volmaradásért első ízben csak figyelmeztet-
tetik a szülőt, második ízben azonban meg-
bíróságolják. Az indokolatlan távolmar-
adásért járó büntetéspénzt az adóhivatal
hajtja be.

A bíróság minden elmulasztott nap
után a napszám egy negyedrésze, a napszámot a végrehajtási utasítás állapítja
meg. A bíróság, amint látszik, adott eset-
ben komoly összeget tehet ki. Az első
bírságot nem kell fizetni, ha a gyermek
további három hónap alatt nem mulaszt.
Ha a szülő négyzseri büntetés után
sem küldi iskolába gyermekét, ugy a já-
rásbíróóság ítélik meg a napi mulasztáson-
ként huszöt lejt legj terjedő pénzbír-
ságot ró ki a szülőre.

A bíróságot mindaddig fizetni kell, míg
a gyermek ismét nem jár iskolába. A
szülőnek itt nincs védekezési joga, csak
közlik vele az ítéletet, a bíróságot az adó-
hivatal hajtja be.

A magániskolákban is ezek a szabá-
lyok érvényesek. Mulasztott napnak te-
kintik azt is, ha a gyermek tanszere nél-
kül jelenik meg és a fentiek szerint bü-
ntetik a szülőt. Viszont az igazoltan bü-
nény gyermekek részére a megyei és köz-
si költségvetés terhére vesznek tansze-

Az utolsó Mohikán...

Halpert Lájbis Ber őszintén mondja
el a borsai zsidó ifjuság tragédiáját. Erő-
sen hangsúlyozza, hogy a vergődésnek
tejes összeomlás a vége. Borsa már nem
küld évente száz bochert a jesivába. Alig
néhány kerül oda, ezek is csak valami
külső kényszernek engednek, hit és lélek
pékkül tanulnak, s mivelhogy nincs ben-
nük elég erő a tiltakozáshoz, tehetetlenül
járják a kitaposott utat.

Halpert Lájbis Ber még őzri rabbi-ok-
levelet. Hoszu kabátot visel, bársony
sapka van a fején, arcát szakáll borítja.
„Jöre, jöre, jádin, jádin”, tanítson és itél
kezzen — irták róla a böles rabbik, am-
kor fe avatták. De kit tanítson a nyomor-
nak ebben a fertőjében, ahol az új nem-
zedék elvesztette lába alól a talajt és
meglédítő: lélekkel kapkod, hol jobbra,
hol balra.

Az élepatból csak ő maradt meg, 28
esztendővel, rabbi-oklevéllel, chaszid kül-
sővel és egy rombadölt világgal. Az egyet
len, aki még tiltakozik, még állja a vi-
hart...

— Az esztendők — mondja bucsuzól
— lenyesik az ifjuság szárnyait. A végén
en is csak azt csinálom, amit a többi.
Megnősülök, megpróbálok élni és letér-
nök. S saját példám is fogja igazolni a
galut-sorsát.

A zsidó Messiás — írja a Talmud —
ott ül Róma kapujában nyomorult kol-
dusok között és várja a nagy napot. Ra-
hája rongy, teste rypított seb, de várja a
nagy napot, amelyen legyőzi Rómát és
megváltja Izráelt.

A máramarosi zsidó ifjuság Messiása
(ogy folytathatjuk időszerű átültetésben)
a mely és misztikus talmud-gondolatok)
a végén rájön egyszer arra, hogy hiába
bőjtöl éjjel-nappal, hiába vár, hiába vár...
Akkor hátat fordít a nyomorult koldul-
nak és elkullog fájdalommal szívvel, esa-
lódottan és megszegegyenülten, letörve és
kétségbeesetten...

Schön Dezső

reket. E mindenesetre megértő intézke-
désen kívül még azt a kedvező intézkedést
tartalmazza a törvény, hogy az elemi is-
kola hetedik osztályának bizonyítványát
egyenjogúsítani lehet a liceum harmadik
osztályának bizonyítványával, az ugy ne-
vezett kis érettségivel, ha a tanuló le-
teszi a különböző vizsgát.

Egyébként a törvény szerint a hetedik
osztály elvégzése arra jogosítja fel az if-
jakat, hogy a bizonyítvány alapján esők
kentett idejű katonai szolgálatot teljesít-
senek, továbbá pótolja az inasbizonyít-
ványt is, vagyis az ily bizonyítvány tu-
lajdonosa az általa tanult szakmában
munkásként helyezkedhetik el, ha a többi
feltételeket teljesítette. Ez a szakasz nyílt
vagy annyit jelent, hogy a hét osztályos
bizonyítvány tulajdonosának nem kell az
inasiskolát látogatnia.

Pályázati hírdemény

Hírközségünk keres a helyi **רבים מומחה ובעל חפלה רגיל ונאה עם קול טוב**
Csak elsőrangú elő-
ismádkozók és praktizált metszők nyujt-
sák be pályázatukat alulírott címmel, kor
és családi állapotuk megjelölésével hat
hétén belül.

Fizetés megállapodás szerint.
Utköltés csak a megválasztottnak lesz
megtérítve.

Sacueni, 1934. július hó 1.
(Jud. Bihar) Weisz Fábrián
hétk. elnök.

Új termelőszövetkezet

Str. Memorandumai 25. Mübutor,
épület, portál és üzletberendezés,
kártyos és díszítőmunkák elsörendű
kivitelben.

Ázsán a tem

Hogyan u moz

Timisoara-Tem

Új Kelet tud.)

— számszerint

gyöbbrészét polg

szabadfoglalkoz

gyárosok gyerm

egyik legérdeke

lottai lettek kommu

nevezett kommu

hető módon tar

nát fővárosának

hiszen olyan er

kezni a hadró

tályhelyzeténél f

szempontok min

kommunizmushoz

szé a mai viszo

műnek mondhat

zikai munkások

vádoltaknak ebb

esetében. Az

tek is, amelyek

perere ismétlőd

hogy itt a vadló

alatti kommun

bált és meggyöz

nem hisztériás,

riás polgári ele

birják végig je

sági per izgalma

Miha

ködés

Hónappal az

Temesváron egy

nevi regátbeli

írónak címezte

lényette, hogy ő

nista párt

Gheorghe hama

peti a városban

elemekkel és szé

fejtett ki a kor

kiepítésére. Ugy

hogy kik lennének

rétegen hajlam

és titkos jelszav

lebonyolítására

lalta kitünő pol

kei között, akik

esatlakoztak Mil

galmához.

Es egyszer est

gönyök és a lelo

operettfináléhoz

ségek között

hogy Mihailescu

nevi magántisz

pos szerepét vit

ben”. A főkolom

ta a módját anti

megszabadulni a

hatvanöt letartó

sikerült magán

nie. Most áll

miközben az ált

renesztlenek egy

síkba esnek a

tárgyalótermé

gheról pedig ki

brand Richard

vicaí pernek eg

esodálatosképpel

folyamán meg

tiam itélték el t

ezalatt nyugodt

váron. A lelepl

suttogni kezdtek

szélték, a tárgy

és megdőböntö

rült ki, hogy

agy Warmbra

közösleges á

repét töltöttél

akik a mozgalo

vetjen érdekek

volálló elemek

hogy aztán a l

Ázsánprovokátorok és ájuldozó lányok a temesvári „kommunista” monsire-per tárgyalásán

Hogyan ugratott be két ázsánprovokátor hatvanöt temesvári gyereket „földalatti mozgalomba”. Lekötötték a tárgyaláson a griviái-per egyik fővádloiját

Timisoara-Temesvár, július 11. (Az Új Kelet tud.) Fiatal lányok és fiúk — számszerint hatvanöt — nagyjából polgári családok. Jómódu szabadfoglalkozásuk, bankigazgatók, gyárosok gyermekei az utóbbi évek egyik legérdekesebb bünperének vádlottai lettek Temesváron. Ez az úgynevezett kommunista monstreper értelmű mondon tartja izgalomban a Bánát fővárosának polgári lakosságát, hiszen olyan emberek fölött fog itélkezni a hadbíró, akiknek sem osztályhelyzeténél fogva, sem pedig egyéb szempontok miatt sincs sok közük a kommunizmushoz. A vádlottak jórésze a mai viszonyok mellett jövedelmük mondható magántisztviselő, fizikai munkások pedig alig akadnak a vádlottaknak ebben a rendkívül nagy csoportjában. Azok a tragikus jelenetek is, amelyek a tárgyaláson pererőperre ismétlődnek meg, igazolják, hogy itt a vádlottak között nem a földalatti kommunista mozgalom kiproblált és meggyőződéses harcossal, hanem hisztériás, vagy kevésbé hisztériás polgári elemek ülnek, akik nem bírják végig idegükkel egy hadbíró-sági per izalmait.

Mihăilescu főtitkár ur működése

Hónapokkal ezelőtt történt. Feltűnt Temesváron egy Mihăilescu Gheorghe nevű regátbéli fiatalember, aki újságíróknak címezte magát és egyben kijelentette, hogy ő a romániai kommunista párt főtitkára. Mihăilescu Gheorghe hamarosan érintkezésbe lépett a városban fellelhető progresszív elemekkel és széleskörű tevékenységet fejtett ki a kommunista sejtrendszer kiegészítésére. Úgyes kiszmátoztal, hogy kik lennének különösen a polgári rétegben hajlamosak egy romantikus és titkos jelszavakkal operáló „akció” lebonyolítására és ezeket meg is találta kitűnő polgári családok gyermekei között, akik alighanem divatból esatlakoztak Mihăilescu hírlapíró mozgalomhoz.

Es egyszer csak felgördültek a fügőnyök és a leleplezés a szokásos és operettfínaléhoz hasonló fényes külső ségek között megtörtént. Kiderült, hogy Mihăilescu ur mellett egy Szécsi nevű magántisztviselő is a főkolompó szerepét vitte az „összesküvésben”. A főkolompó azonban megtalálta a módját annak, hogy miként lehet megszabadulni a felelősség alól és ha hatvanöt letartóztatás árán is sikerült magát láthatatlanná tenni. Most állítólag Prágában ülök.

miközben az általa „beszervezett” szeresetlenek egyik ájuldozó és máskiba esnek a temesvári hadbíró-ság tárgyalótermében. Mihăilescu Gheorghe pedig kiderült, hogy Wurmbrand Richárdnak hívják, aki a griviái pernek egyik vádlottja volt, de csodálatosképpen sikerült a tárgyalás folyamán megszöknie. In contumaciam ítélték el tíz évre Bukarestben, de ezalatt nyugodtan operálhatott Temesváron. A leleplezés után pedig előbb suttogni kezdtek, majd városzerte beszélték a tárgyaláson pedig botránys és megdöbbentő jelenetek között derült ki, hogy

Wurmbrand, mint Szécsi a közönséges ázsánprovokátor szerepét töltötték be az „összesküvés” létrehozásában.

akik a mozgalomtól lelkileg és a közvetlen érdekek szempontjából is távolálló elemeket verbuváltak össze, hogy aztán a leleplezésnél

éppen úgy vigyék a főkolompó szerepét, mint ahogy főkolompósok voltak a megszervezésnél.

A tárgyalás a vádhatározat felolvasásával indult. Dudás József és Karácsonyi Mária tettenek ismertetése után Wurmbrand Richárdra tét át a vádirat, itt kreül először szóba a Gheorghe Mihăilescu álnéve.

Wurmbrand álnéve

Elnök: Mit jelent az, hogy George Mihăilescu?

Wurmbrand: Illegális működésem alatt énevet használtam.

Schön Márkud vádlott: Ázsánprovokátor!

Wurmbrand: Nem igaz.

Bürger dr. védő: Ön a titkosrendőrség szolgálatában áll, ne tagadja!

Wurmbrand: Ne szóljon hozzám.

A vádirat ezután ismertetj Wurmbrand múltját és leszögezi, hogy bár súlyos

szabadságvesztési ítéleij vannak, megígérte, hogy megjavul és rendes ember lesz belőle.

Wurmbrand: Lám, ezért haragszik rám Bürger.

Bürger dr.: Fogd be a szádát.

Általános zaj közben az elnök a vádlottat és a védőt is rendreutasítja.

Ajúlidoznak a nővádloittak

A következő pillanatban Karácsonyi Mária és Eberlingné vádlottak elájulnak. A két nőt hozzátartozóik viték ki az udvarra. A védők és a vádhatóság között éles vita támad ezután, a védők ugyanis kifogásolják, hogy Karácsonyi Mária és Eberlingné nem tartózkodtak a teremben, amikor a vádhatározat rájuk vonatkozó részét felolvasták. Az elnök utasítására Hiescu főhadnagy-doktor énjekciókat ad be Karácsonyi Máriaék. Az orvos ezután jelenti a hadbírósnak, hogy Karácsonyi Mária olyan állapotban van, hogy megérte, ha a vádhatározat reávonatkozó

Felére csökkenti a megyék számát az új közigazgatási törvény

90 milliót kell havonta megtakarítani az állami apparátust egyszerűsítő bizottságnak

Bucuresti-Bukarest, július 11. Tegnapi állami apparátus egyszerűsítésére kiküldött bizottság ülése tartott, amelyen megállapították, hogy a kormánynak 800 milliót megakarítást kell eszközölnie és mátfán csak 9 hónap van hátra a költségvetési évből ez azt jelenti, hogy havonta 90 milliót kell megtakarítani. E célból meg fogják semmisíteni az 1924 óta történt illegális tisztviselői kinevezéseket a bizottság birtokában levő adatok szerint. Egyesítik a közszolgálati ágakat és egyszerűsítik azok működését. Leszállítják azok fizetését, kik rangfokozatuknak megfelelő fizetést huznak, de alsóbbfoku állást töltenek be. Szabályozzák újból az álláshalmozást és megállapítanak egy maximálisan élvezhető fizetést 30 ezer lejben azok részére, kik több állású foglalkalnak el. Ezeknek az intézkedéseknek életbeéptetésével általános revízióját is véghezviszik a tisztviselőknél. E célból külön bizottságokat küldenek ki.

36 megye 72 megye helyett Liberális vezető körök megkezdtek az új közigazgatási törvény előkészítő munkálatait. Hír szerint a megyék számát 36-ra csökkentik. A prefektusokat hosszabb időre nevezik ki nem politikusok közül, hanem közigazgatási szakemberekből és amennyire lehetséges az ellenzéki pártok hozzájárulásával. Augusztusban kezdik meg a kiküldött szakértő bizottság e reform elkészítését az alkotmány módosítás tervezetének kidolgozásával egyidejűleg.

A dekrétumok kérdése

Az állami apparátus egyszerűsítésére vonatkozó törvény alapján kibocsátandó dekrétumok anyagát július 20-ig minisztertanács elé terjesztik. Ezen a miniszter tanácsban Dimitriu a kiküldött bizottság elnöke fogja ismertetni a munka eredményeit. Kormánykörök szerint az első dekrétumot, amey az új törvény alapján meg jelenik, augusztus 1-én kibocsátják.

A keleteurópai biztonság tervét, a leszerelés jövőjét és a jövőévi flottakonferenciát tárgyalták meg a londoni konferencián

Barthou visszaérkezett Párizsba. Anglia nem járul hozzá a keleti Locarno tervéhez?

Barthou tíz nap múlva Rómába indul

London, július 11. Barthou tanácskozást folytatott Norman Davis amerikai főmegbízottal is. A francia külügyminiszter délután elhagyta az angol fővárost s visszautazott Párizsba. Elutazása előtt rövid nyilatkozatban megelégedését fejezte ki londoni tárgyalásainak eredményei felett.

Barthou 23 óra 10 perckor érkezett vissza Londonból a francia fővárosba. Az újságírók előtt csak rövid nyilatkozatot tett, amelyben leszögezni kívánja, hogy meg van elégedve londoni tárgyalásai eredményével.

A Foreign Office hivatalos kommunikéje megállapítja, hogy a francia-angol kormányfői eszmecsere során mindkét félnek alkalma volt arra, hogy barátságos tanácskozás keretében megismerje egymást az aktuális kérdésekben. Megtárgyalták többek között a keleteurópai biztonsági egyezmény tervét, a leszerelés jövőjét és a jövő évre tervezett nemzetközi flottakonferencia előkészületének szánt diplomáciai tárgyalások keretét. Piétri francia haditengerészeti miniszter a tárgyalások továbbfolytatása érdekében még néhány napra Londonba marad.

Hollandiai diplomáciai körökben úgy hírlik, hogy Franciaország a Földközi-tengeri egyezményt annak elhárítására óhajtja megvalósítani, hogy olasz-jugoszláv konfliktus esetén ne komplikálhassák a helyzetet a két ország között területi kérdések is.

Párizs, július 11. A Populaire szerint Barthou londoni útján Anglia aggodalmait eloszlatta, de ezzel még nem változott meg egyuttal a francia elgondolást ellenző Róma, Berlin és Varsó felfogása a tervbe vett keleti Locarno felől.

A Times szerint Barthou tíz nap múlva

részét felolvassák. Alig jelenti ki azonban ezt az orvos, mikor Karácsonyi Mária újból elájult. Erre aztán a hadbíró-ság e-halasztotta a tárgyalást.

Vita a beteg vádlottakról

Kedden reggel a Banatia nagytermében folytatódott a főtárgyalás. Karácsonyi Mária és Eberlingné hordágyon szállították be a terembe. Níulescu bukaresti ügyvéd a két nő betegségére való tekintettel kérte a hadbíró-ságot, hogy a belegeket kapesolja ki a perből és majd ha egészségesek lesznek, itélkezzenek feletük. Az ügyvéd Bundra dr. király ügyész-szel való vitája után polgári orvos-specialista kinevezését kérte, hogy a betegek állapotát felülvizsgálja. Ujabb vita után a hadbíró-ság határozatot hozott, amelyben megengedi, hogy Vascan Demeter dr. idegspecialista a betegeket megvizsgálja, de a vádhatározat felolvasásának folytatását is elrendelte.

Wurmbrandot lekötötték vádlottársaj

Wurmbrand, a per tulajdonképpen fővádloija, teljesen elkülönülve új a vádlottaktól, mellé ugyanis senki nem akar ülni. Kedden reggel, mikor a hadbíró-ság sőtőnéből átszállították őket vádlottársaj, lekötötték. Letartóztatásban vannak most azok a vádlottak is, akiket a nyomozás során szabadlábra helyeztek, a királyi ügyész ugyanis a per kezdetekor kifogásolta, hogy egyes vádlottak társadalmi helyzetüknél fogva előnyben részesüljenek. A per nagy érdeklődés mellett folyik.

Rómába utazik Mussolinéhez, hogy tárgyalásokat folytasson.

A radikális Star e. lap azt az értesülést közli, hogy Anglia nem járul hozzá a Németországot bekeríteni hivatott regionális szerződésekhöz s nem hajlandó a locarnói kereteken túlmenni honoralni a francia biztonsági igényeket.

Dollfuss Mariazell díszpolgára

Bécs, július 11. Mariazell polgármestere tegnap nyújtotta át Dollfuss szövetségi kancellárnak a város díszpolgári oklevelét. A polgármester beszédében sajnálkozásának adott kifejezést, hogy az okiratot nem az egész lakosság, hanem csak a lakosság államalkotó részének nevében nyújthatja át. A kancellár válaszában többek között a következőket mondta:

— Jól tudjuk, hogy Mariazellben is vannak olyanok, akik helyesnek látják annak bebizonyítását, hogy e városban is élnek rendbontó elemek. Nem hiszem, hogy esztelenség, vad uszítás oly hosszú időre megszólhatná az embereket, hogy azok nem találják meg többé a visszavezető utat, de eljött a teljes tisztulás ideje. Ami Németországban történt, amit Ausztriában meg kellett érnünk, amit a legutóbbi héten halottunk, mindaz bizonyára senkiben sem keltett megnyugvást. Mély borzadály fog el, ha látjuk, milyen eredményekre vezetett rövid idő alatt az a mozgalom, mely azt képzelte és azt ígérte, hogy szebb jövőt hoz a német népnek. Emberek, akik végeredményben a hatalom álláspontján állnak, akik minden erkölcsi kötelességet lerázva, azt hiszik, hogy minden, ami hatalmukat szolgálja vagy alkalmas arra, hogy nekik a hatalmat megszerezze jogos és igazságos, azok nem csodálkozhatnak, ha saját körükből is egyeseknek az az eszméje támad, hogy ha módjukban van a hatalmat megszerezni, ezzel a jogot is megszereztek hozzá. Mi mindig tiltakoztunk az ilyen gondolat ellen.

— Tegnap folyt le a megyei tanácsválasztás. A néhány hét előtt lezajlott megyei választások után tegnap délután 10 órakor kezdődött a kolozsvári megyeházán a megyei tanácsválasztás. A választások délután félháromkor értek véget a következő eredményekkel: a megyei tanács elnöke dr. Fabius Stefan, alelnök Theodor Giurgiu és Simion Nemes, titkár: Titu Moga és Aurél Tamas, Chestor Gheorghe Pop és dr. Victor Petean. Az állandó bizottság tagjai: Gheorghe Suciú, Grigore Romanovici, Nicolae Nicoara, Smion Tamas, Bokor Márton. A választások befejezése után Fabius dr. néhány szóban megköszönte a tagoknak megválasztását.

renzácós kalandjai felvételekkel, főszereplője Richard Why Wilson, angol Columbiafilm.

az utolsó Mohikán...

Ber őszintén mondja uság tragédiáját. Erő hogy a vergődésnek vége. Borsa már nem ehert a jesivába. Alig ezek is csak valami engednek, hit és lélek mivelhogynincs ben. közöshöz, tehetetlenül utat.

mit még őri rabbi-otót visel, bársony arcát szakáll borítja. adin", tanítson és ité a böles rabbik, ami tanítson a nyomor. ben, ahol az új nem ába alól a talajt és kapkod, hol' jobbra.

ő maradt meg, 28 levéllel, chaszid kült világgal. Az egret zik, még állja a vi-

mondja bucsuzónl szárnyait. A végén lom, amit a többi. bálók élni és lető is fogja igazolni a

írja a Talmud — ban nyomorult kol. a nagy napot. Ru. tott seb, de várja a legyőzi Rómát és

ő ifjuság Messiása öszerű átültetésben (talmud-gondolatok) er arra, hogy háio ába vár, hiába vár. nyomorult koldulás amas szívvel, es. enülten, letörve és

Schön Deszö

Lakerülő

rendelkezései

megértő intézke- kedező intézkedést hogy az elemi is- ak bizonyítványát a licum harmadik nyával, az ugy ne- a tanuló le- at.

szerint a hetedik fogosítja fej az if- vány alapján csak zolgálatot teljesít- az inasbizonyít- bizonyítvány tu- anult szakmában etik el, ha a többi. Ez a szakasz ngil y a hét osztályos ának nem kell az

etmény

ש"ב מומחה ובעל חסד אק elsőrangú elő- metszők nyujt- blirot, címre, kor gjelölésével hat

szerint. álasztottnak lesa

6 1. Weisz Fábán htk. e'nök.

vetkezett

25. Műbutor, zletberendezés, kák elsőrendű

SPORT

Hogyan sorakozik fel a Hakoah Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, július 11. (Az Uj Kelet tud.) A bécsi Hakoah kolozsvári mérkőzéseiről régen nem tapasztalt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. A bécsi csapat jó hírnevére mi sem jellemzőbb, mint az, hogy Erdély valamennyi városa, így: Nagyvárad, Arad, Temesvár, Marosvásárhely, Szászrégen, Dés, Szatmár, kesznek érdeklődés a világhírű zsidó együttes vezetőségével, hogy azt mérkőzésekre lekössék. Ez az érdeklődés a legnagyobb mértékben érthető, ha tekintetbe vesszük a csapat (a pár év előtől eltekintve) tavalyi eredményeit, melyek közül csak a következőket említhetjük ki: Admira 1:0, Ausztria 2:0, WAC 1:0, WSC 3:1, Oran válogatott 5:0, Algir válogatott 6:1, Olympique-Marseille 3:1, stb.

A bécsi Hakoah előreláthatólag pénteken délután a következő játékosokkal érkezik Kolozsvárra:

Kapus: Löwy Hermann, 24 éves budapesti fiú, aki a magyar amatőrválogatott kapuját védte a többek között Románia és Jugoszlávia válogatottjai ellen.

Hátvédek: Feldmann Ignác 29 éves utazó, aki egyszer Ausztria válogatottjában játszott Magyarországgal ellen és többször Bécs város válogatottjában, balhátvéd. Amster Hans kereskedelmi alkalmazott 20 éves, a csapat egyik legnagyobb tehetsége, jobbhatvéd.

Fedezetek: Donnenfeld Fritz szücs 23 éves, a csapat legjobb jáékosa, minden helyen elsőrangú produkál. Strohs József kőfaragó 25 éves, a legmunkabíróbb középpedezet, többször játszott Bécs válogatottjában. Platschek Kura 22 éves elektrotechnikus, a fiatal futballgárda egyik legkiválóbb tagja, többször játszott Bécs válogatottjában. Liebermann József 22 éves tisztviselő, nagyívű futballista, tartalék.

Csatárok: Erlich Hermann (Erlich I.) 21 éves orvostanhallgató, kütűnő technikai, gyorslábu jobbszélő. Erlich Karl (Erlich II.) 20 éves, a Hakoah saját nevelje, rendkívül tehetséges összekötő. Stern Jenő 24 éves, több ízben válogatott center. Mausner Imre 26 éves kereskedelmi alkalmazott, a Wiener volt játékos, többször válogatott, egy ízben tagja volt a Wundermanschaftnak is. Balösszekötő a rendes posztja. Hess Lajos 29 éves ékszerész, kivételes technikai csatár. Weisskopf Ödön 23 éves diák, a Hungaria volt játékos, játszott a magyar „Csikók” híres csapatában is. Mint a léta is egyike a legjobbaknak, 100 méter rekordja 10.8, balszélő. Reich Oszkár 20 éves rendkívül tehetséges, pompás fejű játékkal rendelkező csatár.

A csapatot Guttmann, a Hungaria volt világhírű csatára, többszörös magyar válogatott kíséri.

Az osztrák Admira és a cseh Klado augusztus hó folyamán Bukarestben játszanak. Ezzel kapcsolatban megállapodás történt az Universitate-vel, hogy mindkét csapat ellen játszson egy-egy mérkőzést Bukarestben, Kolozsvár sportját kétségtelen kitüntetés éri, amikor egy nemzetközi tornába az egyetemi csapat is bekapcsolják, azonban az az érzésünk, hogy a kolozsvári sport-szerető közönség, amely támogatásával az Universitateat mindig soronkívül tüntet e ki, szívesebben venné, ha az egyetemi csapat Kolozsváron rendezné nemzetközi mérkőzéseit, ha mingyárt kevesebb anyagi kiállással is. A kolozsvári közönség mindig hálás volt az U sporttevékenységével szemben, nincs tehát semmi ok a „hűtlen elhagyás”-ra, amely az U-nak is, Kolozsvár sportjának is árt.

Hakoah—WAC mérkőzést szeretnének bukaresti futballklubok összehozni.

A labdarúgó szövetség a következő összetételű vezetőséget választotta: Elnök Davila ezredes, főtitkár Luchide, pénztáros Lucescu, tagok: Roțaru, Silbermann, Dumitrescu, Istrate, Savulescu, póttagok: Barsu, Xifando és Brezeanu. A szövetségi tanács ülését augusztus 11-re hívták össze.

Az elmaradt Nagyvárad—Kolozsvár válogatott mérkőzés megtartása érdekében folynak a tárgyalások. Fix megállapodás máig még nincs.

A Perencváros tegnap Brűnben 5:2 (2:1) arányban győzött a Moravska S. a. a. ellen. A gólok: Székely (2), Kemény (2) és Toldi, illetve Kriesz és Smolke lötték.

A Tour de France hetedik szakaszát a Vietto nyerte meg.

Az ausztrál Davis Cup zónadöntő mérkőzéseket 13, 14 és 15-én Prágában tartják meg. Ausztráliát Crawford, Quist, Turnbull és Mac Grath, míg Csehszlovákiát Menzel, Hecht, Siba és Kaska képviselik.

Befejeződött a Nemzeti Bajnokság — kezdődnek a selejtezők

Bucuresti-Bukarest, július 11. Kedden zajlott le Bukarestben a bajnokság utolsó mérkőzése a Juventus—NAC között, melyet nagy meglepetésre a bukaresti csapat nyert meg 2:1 (0:1) arányban. Ezzel a B-csoport végleges állása a következő: 1. Ripensia, 2. Unirea-Tricolor, 3. NAC, 4. CFR, 5. Juventus, 6. Romania, a 7. és 8. helyezett Mures és Simiti kiestek.

A bajnokság befejezésével egyidejűleg a szövetség vasárnapra a következő mérkőzéseket tűzte ki:

Ripensia—Venus nemzetibajnoki döntő Temesváron.

CFR—Juventus, a bajnokságban negyedik helyen végzett két együttes selejtező mérkőzése.

Jahn—Kínzsi Csernovicban.

A szövetség a TAC—Romania mérkőzését is kitűzte vasárnapra Kolozsvárra, a Romania azonban óvást jelentett be a sorolás ellen, másrészt viszont a Hakoah kolozsvári mérkőzése miatt sem játszhatna selejtezőt. A Romania óvása ügyében ma es e dönt a szövetség.

SZINKOR MOZGO

Péntektől szenzációs premier

GRAND HOTEL AZ ÓCEÁNON

Hatalmas, eddig még nem látott, németül beszélt filmalkotás. Történet 7 nap alatt az óceánon Brémától Newyorkig egy óriás luxushajón. A Paramount ezévi legnagyobb produkciója.

KÖZGAZDASÁG

Ölven százalékra emelték fel a minimális kényszeregyezségi kvótát

Bucuresti-Bukarest, július 11. Az 1929. óta érvényben levő kényszeregyezségi törvény több módosításon ment keresztül. A legutolsó módosítás 1932-ben történt, amikor a minimális kvótát 60 százalékról 40 százalékra szállították le, a maximális időt pedig öt évre emelték fel. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a legutóbbi módosított törvény sem tartható fenn, egy részét mert a kényszeregyezségi eljárás lefolytatása mesterségesen évekig elhúzható, másrészt a minimális kvóta fizetésére sem biztosított megfelelő garanciát a hitelzőknek. A kormány a hitelélet helyreállítására kidolgozott programjába bele tartozik a kényszeregyezségi törvény

újabb módosítása is. Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett július 4-én a szenátus elé, azonban az idő rövidsége miatt annak letárgyalását a kormány az őzi ülészakra halasztotta. A törvényjavaslat szigorú szankciókat tartalmaz a rosszszemű adóssal szemben, megakadályozza a kényszeregyezségi eljárás évekre terjedő elhúzódását és megszigorítja a fizetési feltételeket. Így a 40 százalékos kvótát 50 százalékra emeli fel, mely két év alatt fizetendő. Ha a kvóta meghaladja a 60 százalékot ugy az három év alatt, ha 80 százalékot magasabb a kvóta ugy négy év alatt fizetendő.

Ma lép életbe az új kontingentálási rendszer

Ujabb cikkek kontingentálását kéri az Ugir a kormánytól

Bucuresti-Bukarest, július 11. Tegnap tartotta utolsó ülését a kormány gazdasági bizottsága a kereskedelem és iparügyi minisztériumban. Theodorescu miniszter elnökletével. Az értekezleten Constant Georgescu minisztériumi főtitkár, Orghidan a legfelsőbb kontingentálási bizottság elnöke, S. Gr. Dimbrescu a kereskedelmi vezérigazgató, Poliru az importszabályozó hivatal igazgatója, Manolescu a Banca Nationala vezérinspektora, Staiavici, a bukaresti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és Negreanu, a kamara kereskedelmi vezérfelügyelője vettek részt.

A gazdasági bizottság ülésén folytatták az új kontingentálási rendszer előkészítési munkálatait.

A bizottság végleges határozatot

hozott az import ügyében. Elhatározták, hogy a július-szeptemberi évnegyedre 20 százalékkal csökkentik a bevittelt a múlt év 12 hónapjával szemben.

Ami Angliát illeti, annak romániai bevitteli jogát 40 százalékkal csökkentik, ellentétben a bizottságnak a múltkor hozott határozatával, amely 50 százalékkal csökkentette az angol importot.

A kormány gazdasági bizottságának határozata az új rendszerre vonatkozólag ma életbe lépnek.

Ujabb cikkek kontingentálását kéri az Ugir a kormánytól

Az új végleges kontingentálási rendszer előkészítésével kapcsolatban az Ugir memorandum fordult a keres-

kedelmi és iparügyi minisztériumhoz, amelyben ismertetik a gyáripár állás foglalatását a kontingentálással kapcsolatban. A memorandummal egyidejűleg az Ugir listát is terjesztett be, amely azokat az árukat foglalja magában, amelyek jelenleg nem esnek kontingentálás alá importjuk az elmúlt évben az előző évvel szemben 30 százalékkal növekedett és így ezeket is kontingentálás alá kell vonni. Ilyen áruk: kötött szövetek, kesztyűk, harisnyák, szappanok, pamut zsinog, jutazsinog, csipkék, márvány, sodronyszővet szeg, csavar, játekaruk stb.

Belföldi kölcsönkötvénnyel fizeti ki az állam a hátralékos buza export-prémiumokat

Bucuresti-Bukarest, július 11. A gabona exportőr cégeknek, amint ismeretes, az állam három év óta közel 250 millió lej hátralékos buzaexport prémiummal tartozik. Az adóbonok kibocsátásáról szóló törvény értelmében az állam a hátralékos buzaexportprémiumot adóbonnal is fizetheti, a buzaexportőrök azonban ezt nem hajlandók elfogadni.

A napokban ismét küldöttségileg keresték fel a gabonaexportőrök Slavescu pénzügyminisztert, hogy megsürgessék a hátralékos buzaexportprémiumok kifizetését. A pénzügyminiszter a küldöttségnek kijelentette, hogy a hátralékos prémiumot a közeljövőben kibocsátandó belföldi kölcsön kötvénnyel fogja kifizetni és a kötvényeknek olyan előnyös árfolyamot biztosít, hogy a gabonaexportőrök nem fogja nagyobb veszteség érni.

Tőzsde

Tőzsde, Cluj, július 11. Buza 76-77 kst. 460-470, tengeri 295-300, árpa 240-250, zab 350-360, rozs 220-230.

Milyen gabona és olajtermékeknek lesznek illetékmentesek a jövőben? A központi bélyegbizottság elhatározta, hogy bélyeg és adómentesek csak azok a gabona- és olajtermékek, melyeket az 1931-i gabonaértékesítési törvény előír.

Uj helyiségbe költözött a kolozsvári árutőzsde. A kolozsvári árutőzsde ma délelőtt a régi iparkamara épületéből a Plata Cuza Voda 5. szám alá az új iparkamara palota első emeletére költözött.

Az Athenaeum 66 lejes regényének legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulatságosabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvtárában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett utánvétellel.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Rétí

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures.
Fiókok: Bucuresti—Brasov

kata

A német e

Sibiu-Nagys Kelet tud.) E rosszulletet, ből a keserű. Németország hívják. Kétszáz országi és a élő hívei a ju len katzenjam redtek. Ha N is látták át a sát, ha nem 30-i megszállás nemzeti zászló határokon kívül azonban akik jável hatottak lan éjszaka. mények hírvé meg a szász felosztató rene német esemény esendben és megnyugodva szász közvélem Akiknek alk német nemzeti ködséct közve nyeben megem hisztériját, am németiség és a cialista vezető szok, illetve n De ha Németo séges, nagy ná a minden skru tet nélkülözö zug demagógia sen érthetetlen leristák bünső a romániai nén ságot nemcsak végetes katasz Mindazt ami utolsó két évh kulturális nagy tekintélyűkből az itteni nemz tanítványok köszönhetik.

Az erdélyi sz retőrésüket me szőlőjobboddal sebbéggellenes kezésükkel fell zados szász egy lonara kerültv lom minden t sét átvéve, így ban is, államot és ezzel azt a szászág évszáz politikája tere teljesen felborít nak a kisebbsé lalt kiváltságos Mintha kizáró értékeinek elpi egyedüli célju aknázták alá, a szervezetüket, ellen vezették a szászág évszáz rülményeire és alkotmányát, fő szász közéletben romboltak és ti vekben utasított ban álló híveiké sára. Sajtójukba durvább vásári és a más nemz nálközására is.

Julius

15

Vasárnap
d. u. 6-kor

Nyári holszezon az egyetemi könyvtárban

Cluj-Kolozsvár, július 11. (Az Uj Kelet tud.) Most már csend van az egyetemi könyvtárban. Egy-egy, a vizsgáiról elkésett diák görnyed csak a könyvek fölé, egyébként már hűvös csend honol a tágas termekben. A népkönyvtárban még mindig van élet, tíz évtől ötven évig, három generáció töltött ott egy-két órát a napi munka fáradságai után, hogy az egyetemi könyvtár hatalmas közkincséből felfrissüljön.

A hivatalokban is kevés a munka, csodálkozva néznek az emberre, ha könyvet kér. Nyár van, a diákok elmentek, ilyenkor inkább a szabad levegőn időzik az ember. A statisztika, mely számokban tükrözi vissza, hogy hány ember veszi igénybe a kolozsvári egyetemi könyvtárát, nagyon érdekes.

A könyvtár februári statisztikája szerint például 13.307 olvasó fordult meg a könyvtárban. Ezek között egyetemi hallgatók kívül vannak magánemberek és könyvtári alkalmazottak is.

Igy február hónapban megfordult a könyvtárban 6525 egyetemi hallgató és 1028 magánember, akik összesen 12.614 munkát, azaz 15.543 kötetet olvastak. Folyóiratot kért 375 egyetemi hallgató és 35 magánember. Saját könyvet olvasta 5388 egyetemi hallgató és 497 magánember.

Tavasszal csökkent a szám

A tavaszi hónapok közül pl. áprilisban jóval kisebb olvasóközönséget mutat a statisztika. Összesen 4661 ember fordult meg a könyvtárban. Ismét nagyobb számban egyetemi hallgatók. Kért könyvet a könyvtárban 2363 egyetemi hallgató és 592 magánember, akik 4717 munkát, illetve 5827 kötetet olvastak. Folyóiratot kért 65 egyetemi hallgató és 28 magánember. Saját könyvet olvasta ugyanakkor a könyvtárban 1431 egyetemi hallgató és 188 magánember.

Májusban a közeledő vizsgák miatt ugyszólván megkezdésreződött az áprilisi olvasók száma, de még mindig távol van a téli hónapok statisztikájától. Május hónapban tehát 8254 olvasó 7917 munkát, illetve 9647 kötetet olvasott. Ezek között 4352 egyetemi hallgató és csak 858 magánember.

Saját könyvet olvasta a könyvtárban 2806 egyetemi hallgató és 260 magánember. Ugyanakkor folyóiratot olvasott 15 egyetemi hallgató és 9 magánember.

Ki milyen könyvet vett?

A könyvtárból kölcsönkért és hazavitt könyvek és olvasók statisztikája is nagyobb számot mutat a téli hónapokban. Így pl. februárban összesen 1030 ember kölcsönzött ki 1547 munkát vagyis 1874 kötetet. Ezek között 22 tanár 36 könyvet, 680 egyetemi hallgató 1008 könyvet, 236 magánember 387 könyvet, 97 könyvtári alkalmazott 126 könyvet kölcsönzött ki. A kölcsönzött munkák között 22 folyóirat, 773 tudományos könyv, 774 szépirodalmi könyv, amelyek 936 románnyelvű és 613 másnyelvű könyvre oszlanak meg.

Áprilisban már csak 527 ember kért kölcsön 897 munkát, azaz 1028 kötetet. Ezek között 17 tanár 19 könyvet, 303 egyetemi hallgató 503 könyvet, 159 magánember 298 könyvet és 48 könyvtári alkalmazott 77 könyvet kölcsönzött ki. A könyvek között 23 folyóirat, 512 tudományos könyv, 385 szépirodalmi könyv, míg nyelv szerint 569 román és 328 másnyelvűre oszlanak meg.

Májusban már ismét emelkedik a szám a vizsgák miatt. Összesen 632 ember kért kölcsön 1180 munkát, illetve 1741 kötetet. 25 tanár 130 könyvet, 331 egyetemi hallgató 489 könyvet, 212 magánember 467 könyvet, 64 könyvtári alkalmazott 94 könyvet kért. Az olvasott munkák között 33 folyóirat, 698 tudományos könyv, 486 szépirodalmi, ezek között 698 románnyelvű és 482 másnyelvű.

A népkönyvtár

Az egyetemi könyvtár szuterénjében levő népkönyvtár is a nyári időszakot tükrözi vissza. Itt még sokkal észlelhetőbb a holszezon, mert egyetemi hallgató csak ritkán látogatta a könyvtárát. Az asztaloknál gyéren ülnek az olvasók és ezek között is feltűnően nagy számban vannak gyermekek.

A folszezon itt is osztól tavaszig tart, legnagyobb keresetnek örvend a könyvtár a téli hónapokban. Ide nem kell körülményes igazolvány a beiratkozáshoz. Bárki igénybe veheti a könyveket. Kölcsönzés azonban itt nincsen.

A statisztika szerint január 15-én 143 olvasó fordult meg a könyvtárban. Ezek közül 124 olvasott 204 könyvet, 19 pedig újságot. Nemzetiség szerint 85 román és 58 magyar.

Február egyik napján pl. 10-én 297 olvasó kereste fel a könyvtárát. Ezek közül 208 olvasott 401 könyvet és 39 csak újságot. Az olvasók közül 153 román, 94 pedig más nemzetiségű.

Júniusban már sokkal kevesebben fordultak meg a könyvtárban, 10-én 53 olvasót jegyez fel a könyvtár. Közülük újságot olvasott, a többi könyvet. Nemzetiség szerint 29 román, a többi más nemzetiségű. Június 11-én csak 30 olvasó fordult meg a könyvtárban. Ezek közül 7 újságot olvasott, a többi könyvet. Nemzetiségre nézve 16 román és 14 magyar.

Gyermekek olvasmányai

Nagyszámban keresik fel a könyvtárt kiskorú gyermekek. A könyvtári alkalmazottaknak szigorú utasításuk van, hogy csakis bizonyos könyveket adhatnak

ki a 15 éven aluliaknak. Egy kisfiu éppen most tölti ki szelvényét, 10 éves elemi iskolai tanuló és az Aventurelle lui Goanga című könyvet kéri. Ujabb kis olvasó 14 évet vezet rá a szelvényre és kéri a Povesturile Uncheosului című könyvet. Egy másik 10 éves kisfiu Robinsonnal szem boldogan egy asztalhoz.

Csinos 18 év körüli leány a hűtlen aszszonyt tanulmányozza. Az egyik asztalnál akad egy egyetemi hallgató is a népkönyvtár olvasói között. Edgar Allan Poe biográfiáját olvassa.

Sovány fiatal leány a Magyar nők életrajzát böngészi.

A népkönyvtárban már nem örvendnek nagy keresletnek a tudományos könyvek. A gyermekek a kalandos meséket favorizálják, míg a napi munkában elfáradt felnőttek a könnyebb fajsúlyú könyveket olvassák.

Az egyetemi könyvtárban és a népkönyvtárban is már pihennek a könyvek. Csak keveset bolygat meg nyári nyugalomban egy-egy látogató. Az egyetemi hallgatók elszállingóznak, kik vidéki otthonába, míg a népkönyvtár olvasói a szabad levegőn töltik inkább az idejüket.

Következik itt is a nyári holszezon. Halász Erzsébet

Tudnivalók a 17-i konstancái kirándulásról

A tizenhetedikén induló konstancái nyaralási akcióra néhány hely kivételével már teljesen betelt a létszám, amelyet a Palace luxus hotelben biztosítottak a számunkra. A még be nem fizetett jelentkezéseket is tekintve mindössze öt-hat hely áll még a közönség rendelkezésére.

Aki tehát értékelni tudja a tengerparti nyaralást és élni akar ezzel a nagyszerűnek ígérkező nyaralási lehetőséggel, jelentkezzen azonnal és küldje be a mindössze 3280 lejű kivevő összköltséget.

Tájékoztatóul közöljük a következőket: a befizetett előlegek legkésőbbben a befizetett előlegek legkésőbbben pénteken estig a részvételi díj összegére kiegészítendők. Vidékieket arra kérjük, hogy postán azonnal adják föl az összegeket.

Mindenki még a következő egy-két napon jelentkezzen a kiadóhivatalnál és jelentsen be azt, hogy az elszállásolást kívül óhajta igénybevenni. Jelentsen be ezenkívül minden olyan egyéni igényt, amely lehetőséghez képest teljesíthető és amelyet teljes mértékben figyelembe vesz a rendezőség.

Az utazást illetően a következők a tudnivalók:

Indulás július 17-én, kedden este a kolozsvári pályaudvarról a 42-ös számú gyorsvonattal, 21,22 percek. Gyülekezés főlorával előbb a pályaudvaron, ahol a várakozó külön kocsikban

a kiadott hely jegyei alapján nyernek az utasaink elhelyezést. A helyi jegyeket illetően, mindenki a saját érdekében hétfőn délelőtt jelentkezzen a kiadóhivatalnál, ahol még azt a kivánságot is figyelembe veszik a kiállítás alkalmával, hogy valaki külön társaságokkal akar utazni.

Vidékiek csatlakozása, ugy történnik, hogy mi a helyeket Kolozsváron fenn tartjuk a számukra. A Nagyvárad felől (Szatmár) érkező utasok azzal a vonattal jönnek, amelynek a kolozsvári 42-ös számú gyorsvonat a folytatása. Így pl. Szatmáron délután három órakor és Nagyváradon délután hat órakor indulnak el az utasok. A vidékiek a jegyeiket ott váltják meg, ahol elindulnak a vonattal. Konstancáig szóló jegyet váltanak. Arra vigyázni kell, hogy közvetlen csatlakozó vonattal jöjjenek, mert a fűrdőjegyet sehol tul a csatlakozási időn megszakítani nem szabad. A megváltott jegyek ellenében a részvételi díjból a Cluj-Konstancia közti díjszabás szerint 700 lej térítünk.

Akik Clujon tul csatlakoznak, azok ugyancsak ehhez a vonathoz váltják meg a jegyüket az illető állomáson és az új szakasz bármelyik részén fűszállnak. A Konstancáig megváltott jegyek önállóan sehol meg nem szakíthatók. A megszakítás csakis velünk együttesen Bukarestben történhetik egy napra. Akik Bukarestben csatlakoznak, Bukaresttől váltják a jegyet Konstancáig és tőlünk 700 lej térítést kapnak. Bukaresttől velünk együtt utaznak. A Bukarestben csatlakozók, akik nem veszik igénybe a bukaresti ellátást, hanem 19-én reggel velünk jönnek Konstancára, még 160 lej térítést kapnak.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Uj kettős műsor. 2 film egy helyért. I. Egy boldog utazás. Operetiszláger. Először Kolozsvárt. Premierfilm. Fősz.: Magda Schneider, Adele Sandrock. II. Robban a banya. A filmalkotás csúcspontja. Rendező: G. W. Pabst. Német-francia háboru. Gáz-támadás.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Montecarlo. Főszerepekben: Jeanette MacDonald, Jack Buchanan, rendezte: E. Lubisch. Csütörtöktől mindenki filmje: Ave Maria, a szerelem és fájdalom szimfóniája, főszerepben: Dorothea Wieck. Németül beszélő monumentális film. Gondoskodjon idejében jegyéről!

HIDETSZAZ ZILELTELKE
HIDETSZAZ ZILELTELKE

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 12.

Bukarest 14.30: Könnyű zene. Grammofonon. 19.05: Dínuczenekar, 20.30: Rádióegyetem. Előadás, 21: Pillangókisasszony. Puccini operája grammofonon.
Budapest. 7.45: Torna. Grammofon. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Bajajkazené. — 14.30: Szalonzenekar. 17: Csevegés. 18: Márkus Lilly zongorázik. 18.30: Csevegés. 19: Katonazene. 20.30: Grammofon. — 21.20: Előadást, 22: Cigányzene. 23.05: Külpolitikai figyelő. 23.20: Mozart-zene. 24.20: Jazz.
Bécs. 21: Szimfónikus hangverseny, kórusal. 23.25: Szimf. zenekar.
Berlin. 17: Zene. 20: Píataj zeneszerzők hangversenye. 22.15: Szimf. hangv.
Stuttgart. 22.10: Zenekari hangverseny. 24: Vidám játék.
Róma. 18.10: Ének és zenekari hangv. 23: Könnyű és tánczene.
Prága. 21: Rendkívüli szimf. hangv. 23.30: Szalonzenekari hangv.
Varsó. 18.15: Lehár-zene. 20.15: Kórusok. 21.12: Könnyű hangv. énekkel.

AKTUALIS ORVOSI KÖNYV, MELY MINDENKIT ÉRDEKEL!
Dr. Lukács Pál szakorvos:
Az elhízás és a soványító gyógymódot

LEPAGE -nál Kérjen ingyen orvosi jegyzéket Cluj

Péntek, július 13.

Bukarest. 14.40: Könnyű zene. 11.05: Rádiózenekar. 20: Előadás. 20.15: Rádiózenekar. 21: Előadás. 21.15: Kamarazene. 21.45: Irodalmi félóra. 22: Ének. 22.30: Budapest. 7.45: Torna. Grammofon. — 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 14.30: Hangverseny. 16.30: Cserkészóra. 17: Csevegés. 18: Az Operaház zenekara. 19.45: Hangverseny. 20.15: Csevegés. — Grammofon. 21.45: Rádió — a rádióról. 22: Zenekari hangverseny. 23.20: Cigányzene. 24.30: Tánczene.
Bécs. 17.30: Grammofon. 18.30: Viola de gamba és ének. 20.10: Fuvószené.
Berlin. 19.30: Dalok és balladák. — 21.45: Szórakoztató zene.
Stuttgart. 19.25: Caruso énekel grammofonon. 24: Szórakoztató zene.
Róma. 21.45: Szimfónikus hangverseny. 23: A nürnbergi baba, opera.
Prága. 21.50: Francia vonatkozások a cseh zenében. 22.25: Uj hegedűművek.
Varsó. 20.15: Kávéházi zene. 21.12: Szimfónikus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyetemi költészet egy 600 3 lej, továbbá betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 10 lej. Álláskeresőknek 10 szavú hirdetés. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portólevél mellékelve van.

Hölgyek figyelmébe! Izsák Elekne Honvéd uca 36-ról elköltöztött Kálvin uca 7. emeletre háza földszintjén, Vallal oleson mindennemű ruhavarrást.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba napos kertes udvarban. Reg. Ferdinand 107. földszint.

Szép árut előállító enygyvár, családi ckok miatt, eladó, esetleg berbe is kiadó. Cim: Olvaszó László, Jibou.

Rövid, kötöttáru szakmában legalább tíz évi járassággal bíró hölgy felvételt. Wolf, Dej.

Plüsszirozást, angol, francia nő ruhák készítését oleson vállalja: Divatszalon, Piața Unirii 12., I. emelet.

Faapritó berendezés 12 lörös motor, fűrés és dupla balta, kitűnő üzemképes állapotban elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban.

Férfigyengeségeknél, szekszuális zavaroknál azonnali segítség. Bizalommal küldjön vászbeltyeget „Laboratórium” Brascov, Str. Bratianu 64.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neulcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Tanárjelölt biztos sikerrel készít elő pótvizsgára középiskolai tanulóka és elemistákat előnyös feltételek mellett. Megkeresések „Pedagógus” jellegre a kiadóba kéretnek. Vidékre is elmenne.

Raktárnak vagy műhelynek való helyiség kiadó. Motilor 94.

Uccai balkonos lakás, 3 vagy 4 szobás, teljes komforttal kiadó. Minerva Biztosító bérpalotájában, Regele Ferdinand 37.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizlésebb kivitelű tortákat, mégnonokat, szendvicseket, valamint apró süteményekre eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelekre és egyéb alkalomokra a legizlésebb kivitelben, a legjutányosabb árban készíték. Adler, Str. Londrei (Hosszu u.) 19.

— Dumitrescu ragyonellenőrzés Bukarestből je bizottság foly Dumitrescu ügyében. A te let volna kiha rescu generális ius 14-re hala

— Szeptemb szerelési kon donból jelenté lesi konferencia konferencia szeptember hó gyűlésének els

— Európai u deral Reserve Londonból jele szerint Harim Reserve Bank utra indul. V Londonban az a utak s ablízás ellátogat európ zót: Németorszá

— Metilok vieből jelentik és Petre Erm munkások m pálinkát ittak Kórházba szál ni már nem le lat megindult.

— A Mornin Szovjetország Japan ellen. I Morningpost he szovjet a nyug biztonságeretél hoz, hogy táma fel Japannal sz lerontja a régi natkozó franci sitó jellegét.

— Sven Hedi rablók, Sanghail tomány polgári ujságróknak ad mondotta, hogy kutatót déli Sir tábornok vezetés bolták, később tótták. Sven Hé van és nines sem

— Gyallay P Gyallay Pap Sár ges fiatal kö hiva magára a mét. Második kö azonban Gyallay ség érte. A fiat lyezte el könyve házra járva ado ben a sok járás lyos vérmérges szállítani. A ren között élő fia k tására barátai ak sadalmi uton he verskötetet. Ezu a közönséget, ho vegyek meg Gyal A megrendelésel hivatala is tová

— Pénteken h resti gimnazista Bukarestből jele gykosainak pe védő beszéde utá hogy július 13-án

— Rockefeller érn a század a hingtonból jele agg petróleumk nában a legszük te meg 95-ik sz rikai Krózus, a akarja érn a rohamosan gye megviselte egés nap tulnyomó tenie. Nemesak golfról kellett l templomlátogatá neki az orvosok ták, hogy a he bájában tartson tartanak, hogy a veszedelmes lehe

HIREK

— Dumitrescu tábornok nem jelent meg vagyoneellenőrzési perének tárgyalásán. Bukarestből jelentik: A vagyoneellenőrző bizottság folytatja tegnap a vizsgálatot Dumitrescu tábornok elleni feljelentés ügyében. A tegnapi napon két tanút kellett volna kihallgatniok, azonban Dumitrescu generális távo-maradása miatt július 14-re halasztották a kihallgatást.

— Szeptember hóra összehívják a leszerelési konferencia tanácsát. Londonból jelentik: Henderson, a leszerelési konferencia elnöke elhatározta a konferencia tanácsának összehívását szeptember hóra, a Népszövetség közgyűlésének első napjaira.

— Európai utra indul a newyorki Federal Reserve Bank vezérigazgatója. Londonból jelentik: A Financial News szerint Harimann, a newyorki Federal Reserve Bank vezérigazgatója európai utra indul. Valószínűleg tárgyalni fog Londonban az aranystandardról letért valuták sabilizációjára kérdésében is, majd ellátogat európai utja során többek között Németországba is.

— Metilalkoholmérgezés. Csernovieblől jelentik: Ilie Subcetanu 70 éves és Petre Ermecine 28 éves radauti munkások metilalkoholból készített pálinkát ittak és mérgezést kaptak. Kórházba szállították őket, de segíteni már nem lehetett rajtuk. A vizsgálat megindult.

— A Morningpost attól fél, hogy Szovjetország támadólag lép fel Japán ellen. Londonból jelentik: A Morningpost helytelenítendő azt, ha a szovjet a nyugati határainak teljes biztonságérzetében utat találhatna ahhoz, hogy támadó politikával lépjen fel Japánnal szemben. Ez a lehetőség lerontja a regionális szerződésekre vonatkozó francia elgondolás békebiztosító jellegét.

— Sven Hedint szabadon engedték a rablók. Sanghaiból jelentik: Sinkiang tartomány polgári kormányzója nankingi újságíróknak adott nyilatkozatában elmondotta, hogy Sven Hedint, az ismert kutatót déli Sinkiangban Macsunging tábornok vezetése alatt álló rablók elrabolták, később azonban megint elbocsátották. Sven Hedint jelenleg Aksu-ban van és nincs semmi baja.

— Gyallay Pál Sándor tragédiája. Gyallay Pál Sándor, a rendkívül tehetséges fiatal költő eddig két verskötettel hívta magára az irodalmi körök figyelmét. Második kötetének megjelenése után azonban Gyallayt tragikus szerencsétlenség érte. A fiatal költő sajnálkozva helyezte el könyveit Kolozsváron és házirokkant házra járva adogatta el a köteteket. Közben a sok járástól feltört a sarka és súlyos vérmérgezéssel a klinikára kellett szállítani. A rendkívül szerény viszonyok között élő fiú gyógyítására és támogatására barátai akciót indítottak, hogy társadalmi uton helyezik el a fiatal költő versköteteit. Ezután is felszólítják tehát a közönséget, hogy kötetenként 50 lejért vegyék meg Gyallay Pál Sándor könyveit. A megrendeléseket az Uj Kelet kiadó-hivatala is továbbítja.

— Pénteken hirdetik ítéletet a bukaresti gimnazista gyilkosok büntetésében. Bukarestből jelentik: Eusebiu Popovici gyilkosainak perében tegnap Valjean védő beszéde után a bíróság bejelentette, hogy július 13-án, pénteken hirdeti ítéletet.

— Rockefeller 95 éves, szeretné megérni a század, de egyre gyengül. Washingtonból jelentik: Rockefeller, az agg petróleumkirály newjerseyi otthonában a legszűkebb családi körben ült meg 95-ik születésnapját. Az amerikai Krózus, aki mindenáron meg akarja érni a századik életévét, ujabban rohamosan gyengül. A nagy hőség is megviselte egészségét, úgy, hogy a nap tulajdonom részét ágyban kell töltenie. Nemesak kedvence sportjáról, a golfról kellett lemondania, de még a templomlátogatást sem engedték meg neki az orvosok, sőt azt is megtiltották, hogy a helybeli lelkész betegszobájában tartson istentiszteletet, attól tartanak, hogy a legkisebb izgalom is veszedelmes lehet életére.

— Ha az arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyöttrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomor-fájás és epepangás kiozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggeli éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet innia. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet: oly gyakran, mert ez a rosszullet okát rendszerint gyorsan meg szünteti.

— Az első mesterséges eső. Moszkvából jelentik: Uszeriban fontos gyapottermő vidék a szovjetbirodalomban De igen gyakori a szárazság ezen a vidéken s a szovjetkormány már néhány évvel ezelőtt intézetet állított fel Taskendben a „mesterséges eső” lehetőségeinek kutatására. Gurdon tanár, az intézet vezetője most azt jelenti, hogy a kutatások eredményre vezettek s mintegy másfél négyzetkilométeres területen sikerült 45 perces mesterséges esőt előidézni. Gázok segítségével növelték a levegő vízgőztartalmát s aztán villamosság segítségével „csapolták meg” a mesterséges felhőket. Az eljárás azonban olyan sokba kerül, hogy egyelőre gyakorlati értéke nincsen.

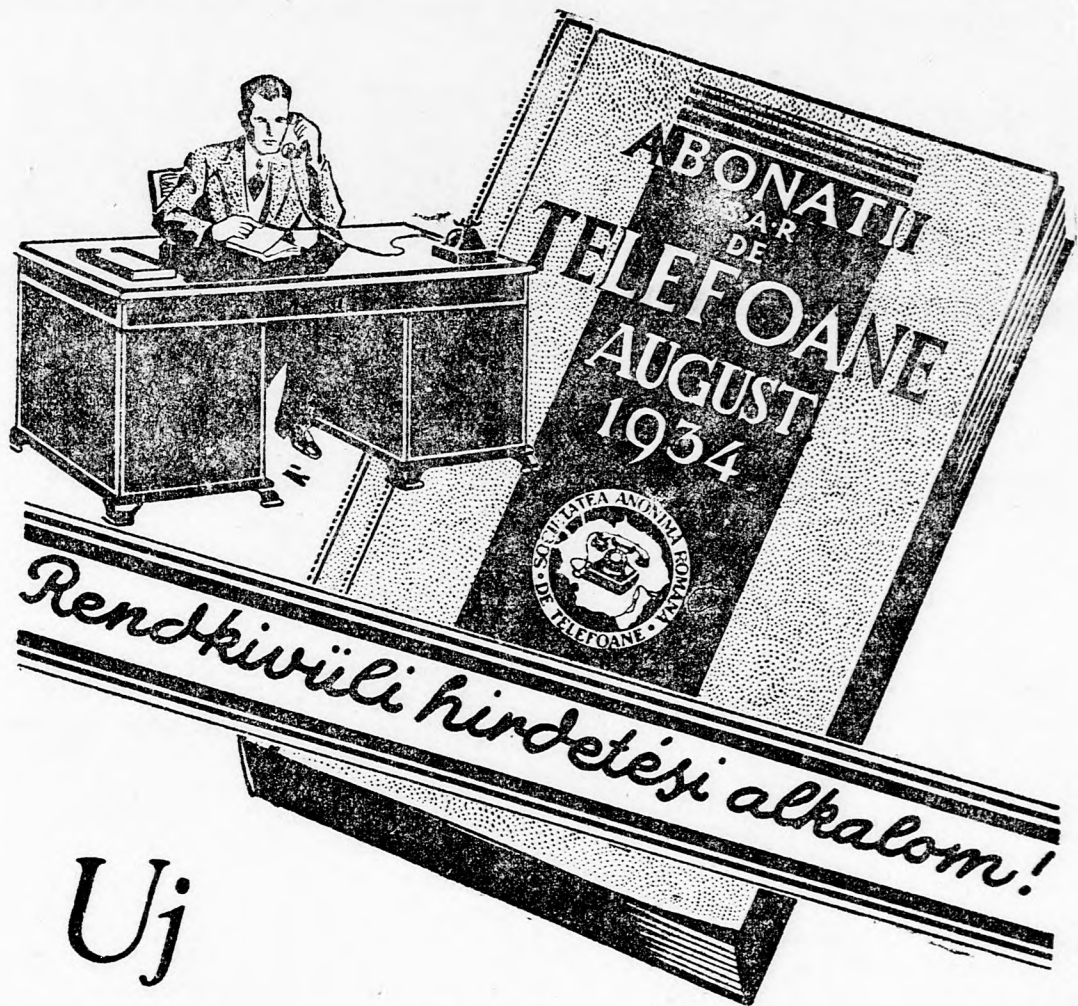
— Közös antifasiszta frontot alakítanak a franciaországi szocialisták és kommunisták. Párizsból jelentik: Tárgyalások vannak folyamatban egész Franciaországra kiterjedő hatályú fasizmus-ellenes közös arevonal kialakításáról a francia szocialista és kommunisták pártok között. Párizs környékén ez az arevonal már létre jött.

— Véres összeütközések Newyork államában sztrájkoló mezőgazdasági munkások és a karhatalom között. Londonból jelentik: Newyork állam több pontján sztrájkoló mezőgazdasági munkások erős csoportjai és a karhatalom között összeütközések voltak. A kórházba szállított sebesültek száma meghaladja a hetvenet.

— Rendelkezési állományba helyezték a jugoszláv közlekedésügyi minisztert. Belgrádból jelentik: Királyi dekretummal Milosavljevics közlekedésügyi minisztert rendelkezési állományba küldték egészségügyi okok miatt. Helyettese Kuzmanovics.

— Starhemberg Olaszországba utazik. Bécsből jelentik: Starhemberg herceg alkancellár Mussolini meghívására közelebből Olaszországba utazik. Ugy tudják, hogy Dollfuss riceionei utjára indulását július 29-re tűzték ki.

— Rövid hírek mindenünnen. A berlini állatkertben meghalt Harry, az összes európai állatkertek leghíresebb és legnagyobb elefántja, amely 50 éves volt, három méter magas és 4 méter hosszú és 7000 kilogramm súlyú. Gennyes torokgyulladás ölte meg Harryt, a hulláját az állatorvosi főiskolán boncolták fel és megállapították, hogy egyedül a csontjai 2000 kilogrammot nyomtak. — A nemzetközi filmkongresszuson aranyéremmel tüntették ki Kleist Az eltört korsó című művéből készült filmváltozatot. — A sziam királyi pár és kíséretük a tempelhofi repülőtérről elutaztak Berlinből Dresdenbe a Lufthansa repülőgépein. A repülőtéren buszvezetésekre megjelent a birodalmi kormány részéről Neurath báró birodalmi külügyminiszter. A sziam királyi pár a késő délutáni órákban megérkezett Dresdenbe. Nyomban megtekintették a moztéchnikai és fotografiai ipartelepeket. — Sztambul kikötőjébe két amerikai hadihajó érkezett két napi tartózkodásra. A hadihajók legközelebbi uticélja Pireusz. — A francia Tudományos Társaság Doumergue és Carton de Wiart belga követet tagjai közé választotta. A francia-amerikai társaság tegnap este dinert adott az új tagok tiszteletére. — A spanyol exkirályné és az extrónörökös Pórt-schachba érkezését a közelbi napok valahelyikére várják. Alfonso exkirály tegnap autókirándulásra indult a Wörthi-tó körzetében. — Eszakangliában tovább tartanak a nagy erdőtüzek. Northumberlandban egy helyütt 40 kilométeres szakaszon ég az erdő. Katonaszág és a levegőből pilóták vesznek részt az oltási munkálataikban. — Az afrikai olasz Cyronaika északi partvidéke közelében egy lőporraktár a levegőbe repült. Az őrség öt embere életét vesztette. — Olaszországban fokozódik a hőség. Ma árnyékban az ország számos pontján 35–36 fokot mértek. — Augusztus 18-tól három héten át Vinnában nemzetközi bór- és prémvásárt tartanak.

Uj

TELEFONKÖNYV

egész ERDÉLY és a BÁNSÁG számára!

• A Telefon-Társaság elhatározta, hogy egész Erdély és a Bánság számára egy kombinált telefonkönyvet ad ki — amelyet augusztusban oszt szét az előfizetők között.

• Egy intelligens kereskedő és gyáros azonnal felfogja egy ilyen telefonkönyvnek a hirdetési értékét — mert az itt megjelent hirdetést állandóan a legvásárlóképesebb közönség látja. Tudvalevő, hogy mindenütt a telefonelőfizetők a legkitűnőbb vevők.

MEGBIZOTTUNK FEL FOGJA ÖNT KERESNI. FOGADJA SZIVESEN Felvilágosításokért forduljon a következő címhez:

J. WALTER THOMPSON COMPANY S. A. R.
B-DUL TACHE IONESCU, 12, BUKAREST

— Négymilliárd frank értékkel szaporodott a Francia Bank aranykészlete. Párizsból jelentik: A Francia Bank aranykészlete az év eleje óta 4 milliárd frank értékű arannyal növekedett. Az utóbbi hét napon 80 millió frank értékű új arany jutott a jegybank birtokába.

— Hatos ikreket szült egy regtái parasztlány. Ploestből jelentik: Ioana Iordache Imoesti falubeli asszony tegnap reggel 6 gyermeket szült. Kétő közülök rögtön meghalt, de a többi négy teljes egészségnek örvend az anyával együtt. Az eset hatalmas szenzációt képez.

— Sulyos autószerencsétlenség az arad-temesvári országúton. Temesvárról jelentik: Sulyos autószerencsétlenség érte Mayer Zsigmondot a temesvári Lloyd-kávéház volt társtulajdonosát. Mayer tegnap 14 éves fiaival és Kemény Lászlóval, a Lloyd-kávéház igazgatójának a fiával Aradra ment. Temesvárra visszatérőben az autót Kemény László vezette, aki nem vette észre, hogy az autó motordefektet kapott. Csak akkor vették észre a defektet, amikor az autó nagy lendülettel kivágódott a menetirányból és az utolsó árokba fordult. A szerencsétlenség következtében Müller Zsigmond csak könnyebben sérült meg, míg Gyurka nevű fia és az autót vezető Kemény László már jelentősebb sérüléssel került ki az autóról. A sebesülteket egy arra haladó kocsival szállította a közelben lévő vándorházba, ahonnan bevitték őket a temesvári Park-szanaszatóriumba.

— Jég vert végig Bukarest egyik negyedén, míg a város többi részén süttött a nap. Bukarestből jelentik: Tegnap délután 4 órakor a főváros nyugati részében vihar tört ki, amelyet 10 perces jég-eső követett. Galambtojás nagyságú jégdarabok estek, amelyek számos ablakot bezuhtak. A víztömegek elárasztották a Lemaitre, Ghencea, 13 Septembrie, Abator negyedeket. A főváros központjában ezalatt szép idő volt.

— Belgium változatlanul kitart az aranyalap mellett. Brüsszelből jelentik: A kormány kommunikéje hangoztatja, hogy Belgium változatlanul ki fog tartani az aranyalap mellett s arra törekszik, hogy a belga frank külföldi értéklésében változás ne állhasson be.

— Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej egészségvesztésben. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség előzetes beklüldésével vagy utánvétellel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. L. Déva. Iratait várjuk. Az ügy azért késlekedik, mert az a nyolcmillió cseh korona, amelyet a cseh nemzeti bank a karlsbad turára a Banca Nationala rendelkezésére bocsátott, az akció első két hónapja alatt kimerült és most újabb négymillió csehekronás nyaralási alap érkezik a Banca Nationalához. Ertesztelünk így arról, hogy a cseh nemzeti bank szombaton arról az összegről már diszponált. Így feltétlenül még a közel napokban el tudjuk intézni ügyét. A meneti jegyirodának ugyanis az ellátási és pausalekura-költségeket csehekronában kell utalnia a Parlsbadi igazgatóságához. Egy héti feltétlenül türellemmel kell lennie.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

UJ KELET Legújabb hírek

Óriási arányú forradalmi propaganda indult meg Németországban

(Elsődali cikkünk folytatása)

ban történt véres zavargásokat, de ha Németországban történik valami, annak mindig óriási arányokat tulajdonítanak. Utóbbi időben ama férfiak közül, akiket vezető állásokba helyeztem elárultak és összeesküdtek kormány megbuktatására. A hozott rendszabályokkal sikerült elkerülnöm (?) a polgárháborút Németországban, aminek a legsúlyosabb következményei lettek volna egész Európára.

Szigorúan ítélnék meg az embereket, akik nem ismerik a részleteket. Meg fogom tenni kötelességemet és szükség esetén feláldozom életemet is, de nem engedem meg, hogy személyi ambíciók miatt a német népet polgárháborúba sodorják, amely sokezer ártatlan ember életének elvesztését vonná maga után. Kormányom nem megy sem jobbra, sem balra, hanem mindig csak előre. (Sic!)

Hogy Göbbels és Hitler szavainak valódsága mennyit ér, arra legjellemzőbb a Neue Zürcher Zeitung megbízható forrásból származó jelentése, amely szerint

a németországi kommunisták nagyarányú feljárató agitációt fejtenek ki a szabadságot rohamcsapatok soraiban. A városi lakosság nagy idegesség vett erőt.

Többhelyütt, a feltartóztatatlannak látszó forradalmi események iránt való aggodalom miatt megkezdették az élénkítő és székészletek felhalmozását. Tartanak attól, hogy az ősz folyamán elemetáris erővel fognak ki-robbanni az anti-hitlerista akciók.

A Reichspost szerint a Friedrichshofeni léghajóművek üzemében kommunista szabotázsakciók vannak napirenden.

Számos munkást letartóztattak. Ugy bírik, hogy a Graf Zeppelin utasfülkéjében, továbbá a Dornier-repülőgépgyár-üzemekben bombákat találtak. Emiatt szintén nagyarányú munkásletartóztatások történtek.

Hitler csak a jövő héten megy szabadságra

Stockholmba érkezett jelentések szerint Hitler elhalasztotta szabadságra való utazását és csak a jövő hét folyamán indul a norvégiai tengerpart mellékén hajójára.

Egyidejű genfi jelentés szerint

a Vatikán diplomáciai lépéseket készült tenni a június 30-án kivégzett katolikus vezetők és a katolicizmus-sal szemben általánosságban elkövetett barbár tények miatt.

Göbbels cáfoói nyilatkozatának a fent hazugságaira vet villágot a Reuter távirati irodának egyik jelentése, mely szerint von

Papen alkancellár tegnap újra kihallgatáson jelent meg a berlini titkos rendőrségen.

Egy órát időzött ott az alkancellár, majd visszatérhetett az alkancellári palotába, amely előtt nemzeti szocialista védőosztagok állanak őrséget.

A pénteki kormány-nyilatkozat

Göbbe's és Hitler állásfoglalású cézatu demontei mellett a péntekre összehívott birodalmi gyűlésen is kormány-nyilatkozat fog elhangzani, amely valószínűleg szintén a június 30-i események borzalmainak szétválasztását, illetőleg az alapjait megrendült Hitler-rezsim szilárdítását akarja majd ismételtén bizonyítani. A kormány nyilatkozatot az összes németországi rádióállomások közvetíteni fogják.

Egyébként a Hitler-rezsim teljes kudarcára vet villágot az a Hágából érkező

jelentés is, mely szerint diplomáciai körökben úgy hírlík, hogy

Hitlerék, akik annakidején brüsszeli módon léptek ki a Népszövetségből, most megalázkodva és meghunyászkodva Németországnak a Népszövettségbe való visszatérését készítik elő.

Állítólag megbízottak vannak utban a hatalmak fővárosai felé, akik előkészítik a talajt az elhatározás valóra váltásához. A Genfben való visszatérést már egy új-jászervezett birodalmi kormány fogja ki-mondani.

Egyidejű prágai jelentés szerint Németország csehszlovákiai követe tiltakozó jegyzéket intézett a külügyminiszterhez

amiatt, hogy Rummer Hans szocialista képviselő a munkásolimpiáson tartott beszédében a diplomáciai testület és a csehszlovák hatóságok előtt sértő szavakat használt Hitlerrel és munkatársairól. A szocialista képviselő beszédében azt hangoztatta,

hogy Hitlert és hordáját meg kell semmisíteni.

A német követ intézkedéseket kért a külügyminisztériumtól, mert ilyen esetek szerinte megzavarhatják a két ország közötti békét.

A birodalmi gyűlés péntekre kitűzött ülését a helyreállított Reichstag gyűléstermében tartják meg. Ugy hírlík, hogy Hitler pénteken éjszaka, vagy szombat délelőtt indul el a norvégiai partmenti hajójára.

A gazdasági diktátor intézkedései

Schmidt diktatórikus felhatalmazást kapott a kormány gazdasági intézkedéseinek végrehajtására. Hogy fogja tudni leküzdeni az egyre inkább fenyegető élelmiszerhiányt a háborús idők emlé-

keztelő készlethalmazásokat, az östermelek nyílt szabotázs akcióit, az teljesen bizonytalan.

A fenyegető burgonyaindég elkerülése céljából a birodalmi kormány különböző intézkedéseket léptetett életbe. A burgonya behozatali vámját méterhátszánként öt márkáról két márkára csökkentették. A vámosokkintés július 31-ig marad érvényben.

A kormány azonkívül felemeli a burgonya behozatali kontingenseket különböző államokkal szemben. Így: Hollandia most naponta harmincöt vagonnát, több burgonyát szállíthat, mint az eredeti kontingense volt. Olaszország napi 40-60 vagon burgonyát szállíthat Németországba. Belgiummal szintén megállapodtak olyképpen, hogy napi ötven vagon burgonyát szállíthat német cégeknek.

London, július 11. A Daily Herald legújabb jelentése szerint Hitler súlyos ideg beteg és emiatt tartózkodni fog egy ideig a politikától és nem vesz részt pénteken a Reichstag ülésén, ahol Rudolf Hess miniszter fogja helyettesíteni.

Tatarescu Párizsba érkezett, ahol fényes ünnepekkel fogadták

A francia sajtó rendkívül meleg hangon üdvözölte a román miniszterelnököt

Párizs, július 11. Tatarescu miniszterelnök feleségével ma reggel Párizsba érkezett. Az állomáson Dinu Cezaianu román követ, a követség polgári és katonai személyzete, a francia kormány nevében pedig Barthou külügyminiszter és Petain marsall várta. Tatarescuval együtt érkezett meg Slavescu pénzügyminiszter is, akiket számos román és francia előkelőség üdvözölt a párizsi lapok munkatársai-val együtt. Tatarescu a Ritz szállóban a francia kormány által fenntartott lakosztályát foglalta el. 11.30-kor megkoszorozta az ismeretlen katonai sírját és leadta névjegyet a köztársasági elnök palotájába. 13 órakor a román követség dezsóát adott a miniszterelnök tiszteletére, amelyen résztvevő számos francia előkelőség.

Párizs, július 11. A Petit Parisien hosszú és dícséző cikkeket foglalkozik Tatarescu miniszterelnök személyével, akit Franciaország nagy és meg-

győződött barátjának mutat be. Mit után hangsúlyozza a miniszterelnök Barthou bukaresti látogatása alkalmával tett kijelentéseit, a lap megállapítja, hogy a miniszterelnöknek ugyanolyan bensőséges fogadtatásra van joga, mint Barthounak Bukarestben. Fialtal és kitűnő államférfi Tatarescu — írja a lap —, aki előbb Duea kedvence és helyettese volt, ma is az ő politikáját követi és együtt kormányoz öfelségével, teljes egyetértésben vele, mint Titulescuval az ország sorsának irányításában.

Párizs, július 11. Tatarescu ma dél után 5 órakor meglátogatta Barthou külügyminisztert, holnap délelőtt Doumergue miniszterelnököt keresi fel. Ugyanezen holnap a köztársaság elnöke is fogadja az Elyséeben Románia miniszterelnökét, akinek tiszteletére számos bankettet rendeznek. Tatarescu vasárnap hagyja el Párizst.

A Dollfuss-kormány beadta lemondását,

de Miklas elnök a lemondást nem fogadja el. Átszervezik a kormányt

Bécs, július 11. Dollfuss kancellár kedd délelőtt kihallgatáson jelent meg Miklas szövetségi elnök előtt és beadta az összkormány lemondását. A lemondást a kormány újjászervezésének szükségessége idézte elő. Miklas elnök az összkormány lemondását nem fogadta el és kijelentette, hogy várja Dollfuss javaslatát az újjászervezett kormány személyi összetételét illetően.

Dollfuss az átszervezett kormányban saját kezében összpontosítja a külügyi, közbiztonsági, nemzetvédelmi és földművelési tárcák irányítását.

Az újjászervezett kormány új intézkedéseket fogantatosított a terror-cselekmények elhárítására. Ki fogják küszöbölni az államellenes mozgalom utolsó maradványait is. Szó van arról, hogy főállambiztosi állást szerveznek. Erre a tisztségre Fey volt alkancellárt kombinálják, aki tárcán nélküli tagja Dollfuss átszervezett kormányának is. Ki-

válnak a kormányból Schönburg-Hartenstein eddigi hadügyminiszter, valamint Ender dr. és Schmitz eddigi tárcanélküli miniszterek.

Bécs, július 11. Az osztrák kormány Hartenstein hadügyminiszter kiválása folytán átalakult és Dollfuss a maga kezében koncentrált a rend, a nemzetvédelem összes reszortjait, valamint a külügyi tárcát is. Külügyi államtitkárrá Tauchitz eddigi berlini követet nevezték ki, míg Fey miniszter a közrend rendkívüli kormánybiztosa lett. A kormány elhatározta, hogy halálbüntetéssel sújtja azokat, akiknél robbanóanyagokat talál. Egészen rövid határidőt szabnak a terroristák részére, hogy beszovalgaltassák fegyvereiket és a robbanóanyagokat.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Vállalat. Cluj, Strada Baron L. Fay 6. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Megjelent a Monitorul Oficialban az erdélyi német hitlerista szervezetek feloszlatajáról szóló rendelet

Bucuresti-Bukarest, július 11. A Monitorul Oficial mai száma közli az erdélyi hitlerista szervezetek feloszlatajáról szóló minisztertanácsi laplót. A hivatalos lap közli a belügyminisztérium felelősségét is a minisztertanácshoz, amelyben a feloszlataást kéri. A referátum rámutat arra, hogy a szóbanforgó szervezetek előbb a romániai nemzeti szocialisták csoportjának hívták, utóbb a romániai németek nemzeti megújodási mozgalmának. Mindkét címen a mozgalom külföldről importált doktrínának alapított, amelyek az oktatásból ki akarják küszöbölni a tanítókat, az egyházból pedig a tanítványokat, akiket magukéval a szervezet elveit. Az organizáció titkos instrukciókka és egy Führerrel dolgozott, akinek rendelkezéseit az ugynevezett Dienstbuch tartalmazta. Ebben a könyvben többek között az is foglaltatik, hogyha egy német testület valamely tagját az ellenség megdísérel, hogy a rend és a nyugalom fenntartásának közreműködik, ez annak a jele, hogy az illető nem értette meg feladatát, mert minden korporáció missziója az, hogy az ellenséges hadállás közepén kímélje ki az ellenség terveit és hiúsítsa meg azokat. Aki nem száz százalékgig a mozgalom híve az annak ellensége és azt meg kell semmisíteni. Minden egyes tagnak le kell mondania szabad akaratáról és vakon alávetni magát a Führernek, aki Romániában Fabricius, az erdélyiek részére pedig Alfred Bonfert. Harci eszközök: harci csapatok, amelyek rohamrajokból és zászlóaljokból állnak. A jelentés azután kifejti, hogy a szervezet tagjai külön egyenruhát viseltek és számos ízben kihívó módon felvonultak, miközben konfliktusok támadtak egy a békés lakossággal, mint az állam hatóságaival. Maga Glondys püspök és a szász konzisztórium felhívta a szász nép figyelmét arra a veszedelmre, amelyet ez a szervezet jelent. A szervezet vezetői kötelezettséget vállaltak a feloszlásra, de ezt nem hajtották végre. Tekintettel a közrend veszélyeztetésére és a lakosság békés együttélésének akadályozására, a belügyminiszter javasolja a feloszlataást, ami meg is történt.

Főrabbi választó nagygyűlés a Kolozsvári izraelita hitközségnél. A kolozsvári izraelita hitközségnél július 10-én este 7 órakor lesz a főrabbi választó nagygyűlés (ösgyűlés), melyen az összes, mindkét nembe és szavazati joggal bíró tagok szavazhatnak. A meghívók és a szavazásra jogosító igazolványok megküldetnek az összes tagoknak, aki pedig bármely oknál fogva (betegség, távollét, lakhelyváltozás, stb.) még nem kapta kézhez, átveheti a hitközségi irodában a hivatalos órák alatt bezárólag július 17-én este 6 óráig. Az előjáróság.

Taxa postala
N. 224713

Beszélhet

„Beszélhet rád” — mon egyk versék gyar király eseteli. Ezt sal most a n is alkalmazza restelli magá lani, hogy is lani hajmer zlja borzatr

Az egész h elviselhetővé, fegszükebb lévő családosa csafiosokhoz, vagy Heines leg félelmük fognak szava fognak, mint nus, aki zsoló

A haj csak újabb bíroda éppugy, mint továbbitani a Egy órán zetői megint hedt altiszt álló „igazság” Am most m Ha hallani minden stílus dé, senkise íden meghallg Azaz legfel meg, hogy új tásainak felel ságainak képt vaságának ké Meg vagyun már azok a tó hónappal ezé tásként hallga tan, vagy boss egyenesen hal tetlen gyűlöle kényszere ala A jó vitéz l serkísem hall Mert immá heláles ellensé gógnak. Vagy kényszerből, v tanak még ki akik hátbatám jes felbomlás

Megfelelnek megdupláz nélkülüket

Hagyomány tást bont meg tási törvénye ezental csak Romániának.

Nagyobb akarja tömörít hogy miért, az Feleannyi n tisztviselőre v dig volt.

Közigazgatás ményben takar vazat meg a közigazgatási titása céljából.

Kévs meg sok munkanélk Nem lesz — nemzeti parasz méltuk — tart lyi autonómia tetik az új kö ből.

Holott; sok a minisztériu következtében szerü iktató és paraszt és a p len felutazni, talaj sem mü nak.

Ehelyett lesz munkanélkülini Lesz hetvenk